

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SCLOVENEK

Diktatura na bolniški postelji

Monakovo, 8. novembra.

Če bodo nemški volivci 6. novembra tega leta pametni, bo doživela diktatura pruskega barona Papena svoj končni krah. Mož, ki se mu je posrečilo, da je odvrnil nevarnost, da ne bi zavladal nad Nemčijo fašizem Hitlerjeve stranke, s tem, da je svoj aristokratski kabinet nekoliko prebarval s mističnim nacionalizmom povojne mlade generacije, je zdaj na kraju s svojo mladostjo. Učinek zopetnega apela državnega kancelerja na nemške volivce bo, kakor kažejo vsa znamenja, zopet s še večjim poudarkom pokazal, da avtoritarna vladar, ki si je to ime izposodila od italijanskega fašizma, nima in nikoli ne bo imela zaupanja nemškega ljudstva, katero ji je bolj potrebno od zaupanja prezidenta Hindenburga. Gospod Papen kljub svojemu spretnemu izigravanju poučljivih nacionalističnih gesel, ki jih je skušal omiliti z državniško izkušnostjo in smotrenostjo, ne bo ušel usodi, ki ji je zapadel kričavi fašizem Hitlerjevih rjavosrajčnikov. Poraz Papena, ki bo prišel prej ali slej, bo poraz vseh diktatorskih poželjnih in hotenih, kakršna bi na mesto ljudstva hotela postaviti voljo klik in oseb.

Ce se Nemci tako uspešno branijo samodržstva pruskih baronov in generalov, kakor se branijo diktature nacionalističnih kričavcev, ki se odevajo v plašč ljudskih tribunov, je to gotovo pripisati visokemu kulturnemu nivoju naroda, ki odtehta njegovo pomanjkljivo politično zrelost in izkušnost. Britke izkušnje z absolutizmom pred vojno, ki je telebnil državo v prepad, iz katerega jo je rešila v zadnjem hipu le demokracija, so pa iz nemškega naroda izgnale tudi precej onega vrojenega respektja, s katerim je brez ugovora sprejemal vsako komando. Papenova diktatura pa se ne bo razbila samo ob načelnem odporu nemškega ljudstva proti poizkusom, da bi se upostavila po samovolji gosposke ali kakršnekoli druge klike politična in socialna reakcija v korist teh ali onih, marveč mora izhirati tudi ob svoji lastni notranji otlosti, nemoči in nesposobnosti.

Diktature željni nemški kasti je pač pred očmi zgled italijanskega duceja Mussolinija, ki pa je popolnoma po pravici, (kakor sedaj vidimo), dejal, da njegov sistem ni izvozni artikel. Klavni so res posnemovalci italijanskega samosilnika v Nemčiji! Naj dela kdo še tako z nasiljem — in Ljenu ter Mussolini sta pač najzgovornejša zgleda za to — če hoče imeti diktatura uspeha, mora imeti kolikor toliko vsaj neke globlje korenine v ljudski duši. Brez izvestnega zaupanja v množicah moderni diktator ni mogel, neka podlaga mora biti v realnih težnjah in potrebah ljudskega organizma, nekaj resničnega navdušenja, naj bo še tako prehodno ali le s silo neodoljivega osebnega vpliva narejeno in vdihneno, mora diktatoru nositi, neke simpatije v množinski duši mora diktator nujno imeti. Vsega tega nima Papenova diktatura niti trohice — ne stvarne podlage ne zaupanja ljudstva. Navsezadnje Nemčije na zapadno demokracijo, njen gospodarski položaj, socialne potrebe in zahteve njenih delovnih množic pa v bitno stanje nemškega naroda kakor tudi njegova politična dozorelost po minuli vojni tragediji zahtevajo v Nemčiji s kategoričnim imperativom čim trdnjšeje rešitve demokracije. Kabinet gospoda Papena pa je neglede na svojo popolno nepotrebnost v stvarnem pogledu ideje nacionalne koncentracije, s katero je hotel utemeljiti svojo diktaturo, kmalu izpahl v kasovski režim pruskih veleindustrijačev in agrarnih velebaronov in je s tem izpodkopal tisti raison d'être, s katerim je opravičeval sam sebe. Tako je prišlo do tega, da se je duh nacionalne skupnosti v Nemčiji po Papenovi diktaturi oslabil, mesto da bi se okrepil, kar se mora nujno zgoditi, ako se prezira in smatra za nepotrebno zaupanje ljudstva in se išče opora izven njega v kakšni goli abstraktni ideji ali v kakšnem razredu ali v močni roki, ki more biti močna le po imanentni volji skupnosti ljudstva, te najmočnejše sile v razumnem svetu. Gospod Papen, potomec pruskih fevdalcev, je na to pozabil in se bo zato 6. novembra znašel v položaju, ki ni vreden zavidanja.

Ni gotovo, kaj bo stari predsednik Hindenburg naredil, če bodo volitve prihodnje nedelje prinesle rezultat, kakor ga po vsej dosegljivi logiki dejstev morajo prinesiti. Da bo centrum, ta trdnjava kulturne misli demokracije, ki sloni na morali krščanske ljudske skupnosti, iz volivnega boja izšel kot prvi in najmočnejši zmagovalček, o tem nihče v Nemčiji ne dvomi, niti Papen sam ne. Socialna demokracija bo, moralno okrepljena po razsolbi lipskega državnega sodišča, ki pomeni zmago demokracije in ustavnih načel nad samohotnimi nameni pruskega junkerstva, pa po popolnoma ponesrečenem poizkusu Papenove politike gospodarskega kontingentiranja pridobila in tako popravila neugoden vtis njenega ne preveč junaškega obnašanja, ko je državni kancelier pomelel iz pruske vlade njene predstavnike. Logično bi tudi bilo, da bi se nekoliko zvišalo tudi pičlo število glasov, ki jih je zadnjič dobila meštanska demokracija, dasi je to upanje precej šibko. Zmaga katoliško-socialistično-meštanskega bloka, ki je bil ustvaril pruski konservativni in vojaški kasti tako zopno weimarsko ustavo, bo po vsej priliki osenčena samo po narastku glasov skrajne marksistične levice, to je komunistov, ki bodo topot najbrže želi sadove tragikomičnega konflikta med Hitlerjem in Papenom, ki sta se kosala, kdo bo bolj vreden svojega vzornika, Mussolinija, ki je zastoj razmetel nekaj milijonov za agitacijski fond nemških rjavih srajc, pa sta se oba izkazala kot skrajno slaba učena duceja, ki mu komaj segata do pete... Kar se Hitlerjevcev tiče, je izključeno, da bi narastli; če

Barikade v Berlinu

Prometna stavka se nadaljuje — Policija streljala na stavkujoče

Berlin, 4. novembra. tg. Prometna stavka se je danes popoldne v Berlinu še poostрила. Ko so hoteli velik del vozov cestne železnice in avtobusov spraviti v promet, se jim je sploščka to deloma ponekod posrečilo, ko pa je nastala tema, so morali promet zopet opustiti. Položaj se je še poostiril, ko so stavkajoči delavci na mnogih mestih vršili sabotažna dejanja in je morala policija na nekaterih krajih celo streljati. Ob uri, ko je berlinska prometna družba določila začetek prometa, je prišlo na izhodne točke prometa okoli 1500 delavcev, katerim se je pozneje pridružil še mnogo šoferjev in sprevoznikov. Množica pa jih je sprejela s psovanjem in grožnjami. Šele ob 4 popoldne je mogla družba začeti cestni promet s 4000 nameščenici na 25 progah električne železnice in avtobusnih linij. V vzhodnih delih Berlina, posebno v Lichtenbergu pa se to ni moglo izvršiti, ker so stavkajoči delavci zasedli vse kolodvore. Enak položaj je bil tudi na severnih kolodvorih in v Charlottenburgu, kjer so se zbirale ogromne množice ljudi, ki so hoteli delavce, kateri so hoteli delati, odriniti od dela. Vozove cestne železnice so obmetavali s kamenjem, tako da so bile skoraj vse šipe pobite. Grozilo se tudi sprevoznikom in se je dogodil pri-

mer, ko so sprevozniku strgali obleko s telesa. V Kaiser-Allee so zgradili barikade iz kamena, tako da cestna železnica ni mogla voziti. Tudi na drugih krajih so morali vozove cestne železnice pustiti kar na odprti progi, tako da so vozove pozneje odpeljali šele v varstvu policije. V popoldanskih urah se je sicer nabiralo vedno več potnikov, sprevozniki pa so jih opozarjali, da se bodo vozili na lastno odgovornost. Tako so bili sicer vozovi v notranjem mestu precej zasedeni, v zunanjih okrajih pa prazni.

Obračun med republikanci in hitlerjevci

Belin, 4. novembra. AA. V Schweidnitzu na Sleskem se vrši proces proti več voditeljem nacionalno-socialističnih napadalnih čet zaradi političnega terorja. Neznatno mestec Schweidnitz, ki je drugače tako mirno, je nenadoma oživel. V mesto je namreč prišlo 1500 članov hitlerjevskih napadalnih organizacij, da manifestacijo pred sodiščem za svoje voditelje.

Policija je dobila iz sosednjih mest ojačenja, da bo mogla vzdržati red. Kljub temu je

prišlo med nacionalnimi socialisti in republikanci do velikih pretepov. Več ljudi je ranjenih.

Badensko proti pruski hegemoniji

Heidelberg, 4. novembra. tg. Na zborovanju centroma je izjavil badenski državni predsednik Schmitt: Že v. 1924 je državno vojno ministrstvo izdelalo načrt, da se Badenska podredi pruski deželi. Von Papen razume pojem federalizma tako, da država vsrka vase Prusijo. V resnici pa je tako, da Prusija vsrkava državo in da hoče postati bivša hegemonistična država. Pomirjevalne izjave, ki prihajajo iz Berlina, ne morejo več pomirjati. Južnonemške države so edine v svojih naziranjih glede vseh vprašanj in zahtevajo ona ustavna jamstva, ki so obstojala pred vojno.

Papen misli na ostavko

Berlin, 4. novembra. AA. V tukajšnjih političnih krogih domnevajo, da misli državni kanceler Papen v kratkem podati ostavko.

G. Srškić sestavlja novo vlado

Belgrad, 4. nov. AA. Danes popoldne ob 10 so bili povabljeni na dvor na Dedinju predsednik senata dr. Ante Pavelić in predsednik narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi, za njima pa predsednik Jugoslovanske radikalne kmetijske demokracije Nikola Uzunović.

Ob 12 je Nj. Vel. kralj sprejel predsednika odstopivše vlade dr. Milana Srškića in mu poveril mandat za sestavo novega kabineta.

Narodna skupščina odgodena

Belgrad, 4. nov. I. Skupščinski odbor, ki so bili izvoljeni na včerajšnji seji, so se v teku današnjega dne konstituirali takole: Imunitetni odbor: Predsednik dr. Milan Tekulić, podpredsednik Todor Tonić, tajnik Filip Semović; verifikacijski od-

bor: Predsednik dr. Milenko Marković, podpredsednik dr. Vekoslav Spindler, tajnik dr. Vinko Barač; administrativni odbor: Predsednik Vasilije Trpič, podpredsednik dr. P. Levčič, tajnik Omer Kajmaković; finančni odbor: Predsednik dr. Nikola Perić, podpredsednik dr. Slavko Šečerov, tajnik dr. Kuntarić; odbor za prošnje in pritožbe: Predsednik Juraj Duboković, podpredsednik dr. Milovan Grba, tajnik Miloš Dragović. Referent za dravsko banovino v tem odboru je Rasto Pustoslavšek. Odbor za proučevanje zakonskega osnutka zakona o zaštiti kmeta: Predsednik Lazarević, podpredsednik Milko Neudorfer, tajnik Nikola Sokolović.

Belgrad, 4. nov. AA. Danes se je sestala narodna skupščina na sejo. Na seji so sporčili ostavko vlade. Skupščina je nadalje seje odgodila, dokler se ne sestavi nova vlada. Prihodnja seja se skliče pisмено.

V Mandžuriji se zopet pripravlja krvavi ples

London, 4. nov. Z. Po vesteh iz Mukdena in Tokia se kitajske irregularne čete pripravljajo na veliko ofenzivo proti japonski in mandžurski vojski v Mandžuriji. Okrog 30.000 kitajskih irregularnih vojakov pod poveljstvom Supingsena je zasedlo važne strateške položaje v severni Mandžuriji. Vojska Supingsena popolnoma obvlada čono vzdolž železnice, ki vodi severno od Harbina do planote Šingan, kakor tudi čono pri Kohanu. V političnih krogih v Mukdenu zatrjujejo, da general Ma, ki je kljub vsem dosedanjim vestem o njegovi smrti še vedno živ in zdrav, organizira drugi kontingent nad 30.000 dobro oboroženih in izvešanih vojakov, ki bodo skupno z vojsko generala Supingsena sodelovali v tej veliki ofenzivi. Kitajske čete razpolgajo z modernimi topovi in strojnimi ter z velikimi količinami municije. Japonsko poveljstvo v Mukdenu je že ukrenilo vse potrebno, da te dobro organizirani kitajski vojski postavi nasproti dovolj svojega vojaštva. Japonci si ne morejo razložiti, kako so kitajski generali mogli organizirati vojsko in od kje so nabavili najmodernejši vojni material. Ve se samo to, da so topovi in strojnice prihajale preko kitajskih luk — iz Amerike. V zvezi s pripravami za to ofenzivo je dalo japonsko poveljstvo nalog, da se vse žene in otroci, ki so japonski državljani, evakuirajo iz Mukdena. Tudi britanski in ameriški državljani so zapustili Mukden.

V tukajšnjih političnih krogih z največjim zanimanjem spremljajo razvoj položaja v Mandžuriji ter naglašajo, da vesti o nameravani kitajski ofenzivi prihajajo ravno v trenutku, ko se Svet Zveze narodov pripravlja, da prične razpravo o poročilu Lyttonove komisije. Kakor znano, se Zveza narodov sestane 21. t. m. in namerava že na prvih sejah vzeti v pretes mandžursko vprašanje. Japonska vlada je že izdelala spomenico, v kateri je orisala

Dunajska vremenska napoved: Dosedanje milo vreme bo trajalo še nadalje. Na jugu bo večja možnost, da se tvorijo nizki oblaki, posebno v jutranjih urah.

Zagrebska vremenska napoved: Povečini jasno z visokimi oblaki, topleje.

bodo svojo pozicijo obdržali, se bodo imeli za to zahvaliti edino le Papenovemu režimu, ki jim je otežkočal vstop v vlado, kjer bi se bila njihova otroško-naduta nacionalna demagogija izkazala v praktičnem delu v vsej svoji nagoti in praznoti (kar je nameraval centrum).

Na vsak način tudi novi nemški parlament ne bo tak, da bi se Papenova diktatura mogla nanj naslanjati. To je treba že danes konstatirati v čast nemškemu narodu, ki noče biti lutka v rokah pruske aristokratske žlahte in plutokracije. In tudi v čast evropske demokracije sploh. Dr. Wahrlich.

svoje stališče, ki je nasprotno aplikacijam poročila Lyttonove komisije. Pričakujejo, da bo diplomatska borba v Zenevi zelo ostra. Mandžurska vlada je poslala v Zenevo dva svoja predstavnika, ki bosta, čeprav ne moreta sodelovati na sejah Sveta Zveze narodov, vendar tako glasno vpila, da bodo diplomati čuli njune glasove.

Roosevelt proti Hoovru

Demokratom se obeta zmaga

Newyork, 4. novembra. AA. Kampanja za predsedniške volitve dosega vrhunec. Hoover se v teh poslednjih dneh pred volitvami mudi na agitacijskem potovanju na srednjem zapadu, Roosevelt pa v državi Newyork.

Demokrati so popolnoma prepričani o svoji zmagi in zdaj bolj utrjujejo svoje postojanke, kakor pa da bi skušali iskati novih pristašev. Glede republikancev pa se pričakuje, da bodo še odločnejše napadali svoje nasprotnike in skušali na vse načine pridobiti nazaj teren, ki so ga izgubili v poslednjih letih. Če bo Hoover bitko izgubil, izjavljajo v poučenih krogih, se bo to zgodilo samo zato, ker je bil predsednik v dobi najhujše gospodarske depresije.

Revija »Literary Digest« prinaša izid poskusnega glasovanja, ki so se ga udeležili trije milijoni vpisanih volivcev. Po tem glasovanju je dobil Roosevelt nad 50% več glasov kakor Hoover in večino glasov v 174 volivnih okrožjih. Hoover pa samo v 57. Socialistični kandidat Thomas je zbral 4,8% glasov, večine pa ni dobil v nobenem volivnem okrožju.

Washington, 4. novembra. AA. Demokratski program je v bistvu nacionalni program, je iz-

javil demokratski kandidat Roosevelt na volivnem shodu. Bistvo tega programa je, da so vsi sloji drug od drugega odvisni in prav tako tudi njihovi gospodarski interesi.

Ne gre vabiti druge države v trgovinske odnose, potem pa jim napovedovati gospodarsko vojno, je nadaljeval Roosevelt. Hoover posveča dosti preveliko pozornost interesom nekaterih posameznikov. Smešno je trditi, da je sedanji predsednik Združenih držav rešil deželo iz knosa s tem, da se je držal taktike čakanja. Če bom izvoljen, je Roosevelt sklenil svoj govor, bom gledal na večje sodelovanje s kongresom, kakor ga je imel Hoover.

Socialistični kandidat Norman Thomas je imel ob istem času kakor Roosevelt v dvorani »Madison-Square-Gardens« veliko zborovanje, na katerem se je zavzemal za obklevčenje kapitala.

§ 5

Belgrad, 4. nov. I. Na predlog trgovskega ministrstva je ministrski svet dovolil Hrvatski banki v Travniku, da se v svojem poslovanju lahko posluži čl. 5 zakona o zaštiti kmeta.

Schichtov
RADION
pere sam!

Razkuži otročje in bolniško perilo.

Velik dan v angleški zgodovini

Ottawski dogovori ratificirani — Zaključen gospodarski blok med Anglijo in dominijoni

London, 4. novembra. tg. Angleška poslanska zbornica je danes po tretjem čitanju odobrila ottawski pogodbe s 416 proti 68 glasovi. V zgornji zbornici pa so večeraj določbe o kvotah uvoza mesa označili kot začasno rešitev tako, da se bo za končno ureditev tega vprašanja sklical svetovna mesna konferenca.

Ottawa, 4. nov. AA. Kanadski parlament je s 128 glasovi proti 80 glasovom sprejel pri drugem čitanju angleško-kanadski trgovinski dogovor, sklenjen v Ottawi.

Vlada v nevarnosti?

London, 4. novembra. Z. V političnih krogih, ki so blizu vladi govorijo, da bo trgovinski minister odstopil. Z njim bodo odstopili tudi ostali člani kabineta, ki pripadajo liberalni stranki. S tem bo nekoliko omanj položaj MacDonaldove vlade in lahko pričakujemo, da bo premier primoran izročiti demisijo vse vlade.

London, 4. novembra. Z. Veliko senzacijo je vzbudil sklep MacDonalda, da prihodnje sredo ne bo sodeloval na banketu, ki bo prirejen na čast novoizvoljenemu lord županu. MacDonald opravičuje ta svoj sklep z utrujenostjo. Med tem pa v političnih krogih mislijo, da so popolnoma drugi razlogi, da MacDonald ne more imeti svojega velikega političnega

govora v Guild Hallu. Razloge iščejo v zunanji politiki, kjer se trenutno vodijo velika pogajanja in kjer ravno sedaj dozorevajo dogodki velikega političnega pomena.

Angleški trgovci za razorožitev

London, 4. novembra. AA. Predsednik angleške vlade MacDonald in zunanji minister Simon sta sprejela odposlanstvo trgovskega kongresa. Odposlanstvo se je pritoževalo zaradi počasnega poteka razorožitvene konference. Ministra sta odposlanstvu odgovorila, da je angleško stališče v tem vprašanju v skladu s Hooverovimi predlogi. Ameriški državniki priznavajo, da ima angleška vlada dobro voljo.

Pohod lačnih ni bil zaman

London, 4. novembra. AA. V spodnji zbornici se je danes pričela velika razprava o brezposelnosti. Debatu bo trajala tri dni. Vodja opozicije Lansbury je predložil resolucijo, v kateri zahteva primerne ukrepe proti brezposelnosti. Zanimivo je, da v tej resoluciji ni govora o kakšni nezaupnici vladi. Lansbury zahteva naj bi se razprava vršila brez strankarskega duha. Vlada naj poskrbi, da se bo vršila svetovna gospodarska konferenca čimprej.

Angleška vlada se nadeja, da bodo sedanja pogajanja dovela do splošnega sporazuma in s tem do znižanja in omejitve oboroževanja.

Angleško posojilo - podpisano v štirih urah!

London, 4. novembra. AA. Novo angleško posojilo v znesku 300 milijonov je bilo podpisano v treh urah trideset. Posojilo je namenjeno izplačilu nekonvertiranega dela 5% uga vojnega posojila. Listi so z novim posojilom in z obljubam zelo zadovoljni. Tako piše »Daily Mail«, da je ta poslovna operacija bila izvršena z uprav fantastično naglico. Vsi računi špekulacije so bili prekržani.

Vatikan in fašizem

Ni čudnega, da je Mussolini organiziral pravo desetletnico fašizma tako, da bi italijansko ljudstvo čimbolj impresioniral; predvsem naj bi mu proslava pustila vtisk, da je fašizem nezlomljiv in vesoljna politična ideologija, katere se bodo priključili vsi narodi. Italijansko ljudstvo se nahaja vsaj v tako veliki bedi kakor drugi narodi, za privržen pa je še izgubilo vse politične svoboščine. Mussolini hoče pač pripraviti svoje ljudstvo, da ne trpi zaman. V tem smislu je treba tudi razumeti njegovo zadnjo veliko bombo, da bo v teku desetih let vsa Evropa fašistična. V Mussolinijevi službi je seveda vse fašistični tisk. Zato je razumljivo, da fašistični listi posnamejo iz komentarja inozemskega tiska samo tista mesta, ki so v prid fašizmu in da previdno izpustijo vsako kritiko, ki bi vsebovala količnik resnice in utegnila zmanjšati ugled fašizma pri italijanskem ljudstvu.

Ko je prišel članek »Ob proslavi desetletnice v Italiji«, ki ga je priobčil »Osservatore Romano« 2. novembra v roke fašističnih časnikov, ga je zadel ista usoda kakor komentarje drugih inozemskih listov. Fašistični listi so previdno izpustili iz tega članka vsa mesta, ki vsebuje rezervo, pod katero vatikansko glasilo priznava Mussoliniju nekatere zasluge, kakor n. pr., da je sklenil latranske pogodbe in tako likvidiral rimsko vprašanje, uvedel verouk v šolo in izdal več važnih socialnih zakonov. To omenjeno mesto se glasi: »To priznanje se naravno ne razteza na vse tisto, kar je bilo rečeno in storjeno v teku teh deset let; to priznanje ne izključuje tistih rezerv, ki jih zahtevajo pravice Cerkve in katoliški nauk; še posebej to priznanje ne pomeni odobravanja vseh in nekaterih teorij o neomejeni in vesoljni oblasti države na vseh področjih, tudi tistih, ki niso državni, — teorij, ki so jih postavljali (fašisti) v raznih svojih trditvah.«

»Osservatore Romano« si torej pridržuje glede fašizma in glede teorij, ki dajejo državi oblast na vseh področjih, tiste rezerve, ki jih zahtevajo pravice Cerkve in katoliški nauk; to se pravi da vatikansko glasilo v bistvu obsoja fašistično nauko. Zakaj fašizem, ki sloni na poveljevanju sile, ki se mora bikičje vedno ukloniti, je nezdravljiva s krščanskim naukom o ljubezni do svojega bližnjega. »Osservatore Romano« tudi obsoja takozvani totalizem, to je fašistični nauk, da ima država pravico do vsega človeka, do njegovega telesa in duše, in da lahko ona sama vzgaja po svoje in zase.

Da so fašistični listi izpustili to mesto v vatikanskem glasilu, ni torej nič čudnega. Neodpustljivo pa je, da je to storila tudi neka poročevalska agencija v Jugoslaviji. Morda se to ni zgodilo namenoma, verjetno je, da je svoje poročilo sestavila samo na podlagi besedila italijanskih listov — vatikanskega glasila torej sploh ni videla. Potem je to za poročevalsko agencijo, ki bi morala biti informirana iz neposrednega vira, prav tako slabo izpričljivo. Danes je ona odgovorna za netočne posnetke iz vatikanskega glasila, ki so jih priobčili nekateri jugoslovanski listi.

Premogovni kartel na Madjarskem ukinjen

Budimpešta, 4. nov. I. Trgovinsko ministrstvo je ukinilo premogovni kartel. Zaradi tega pričakujejo, da bodo cene premoga padle za 80 do 40 pengöjev za meterski sto.

Pred amnestijo bolg. izseljencev

Sofija, 4. nov. I. Na večerajšnji seji ministrskega sveta so ministri kmetijske stranke znova sprožili vprašanje amnestije političnih kaznivcev. O tem se je razvila daljša debata, ki se bo nadaljevala tudi na prihodnji seji ministrskega sveta. Politični krogi izjavljajo, da bo vlada že na prihodnji seji naročila pravosodnemu ministru Vrbenovu, da izdela zakonski osnutek zakona o amnestiji, katerega bo potem lahko pretresalo sobranje na svojih sejah meseca decembra.

Caldaris sestavi grško vlado

Atene, 4. novembra. Z. Voditelj ljudske stranke Caldaris je sestavil vlado, ki jo je danes popoldne predstavil predsedniku republike. Posamezni portfelji so bili razdeljeni takole: ministri predsednik Caldaris, zunanji minister Rallis, vojni minister general Kondilis, notranji minister Metaxas, mornariški minister admiral Hadzigiorgakos, finančni minister Agelucos.

Zagreb, 4. nov. AA. Delegacije borz kraljevine Jugoslavije, pri katerih vodi letos predsedniške posle ljubljanska borza, so imele danes v Zagrebu svoje seje. Sejam je predsedoval prvi podpredsednik zagrebske borze Samuel D. Aleksander.

V visoki starosti 82 let je umrl goriški emigrant, upokojenec in posestnik Peter Krebelj v Mariboru.

Sklepi magistratnega gremija

Ljubljana, 4. nov. Pri današnji seji magistratnega gremija so razpravljali o sledečih zadevah:

Na prošnjo Franciške Šulteršič, ki je kupila v Koleziji od mestne občine stavbno parcelo za Din 10.000 ter si na nji postavila stanovanjsko hišo, se ji dovoljuje, da sme kupnino plačati v mesečnih obrokih po 200 Din proti običajnim obrestim. — Mestnemu konjaču Jorasu Mateju je mestna občina zvisala plačo na 20.000 Din, dočim je on zahteval 2000 Din mesečno. Ker pa s tem ni zadovoljen, prosi, da se mu v delno ugoditev njegove prošnje navozi na njegovo zemljišče 500 voz ameti. Prošnjo se ugodi.

Savko Dolničar ima od mestne občine v najemu hotel »Tivoli«. Posloje pa ni primerno za hotelske namene, vsled tega se sklene, da se najem hotela odpove na dobo 6 mesecev. Mestnemu socialnemu uradu pa se naroči, da v najkrajšem času prouči in stavi konkretne predloge, kako bi se dal hotel uporabiti v socialne namene mestne občine. Posloje bi bilo posebno primerno za otroško zavetišče. — Na prošnjo gospe inž. Prelovskove se ji odproda mestni svet na »Peglezu« pod pogojem, da plača za svet 200 Din za kvadratni meter. To je nezadovoljen prostor med Poljansko cesto in Kapiteljsko ulico. Tega sveta je 220 kvadratnih metrov. Prosilica namerava svet zazidati z enonadstropno trgovsko hišo, ki bo v arhitektonski okras tega prostora. Načrti so napravljeni po vseučiliškem profesorju arh. Plečniku. V prtiličju te hiše bodo trgovski lokali, v prvem nadstropju pa stanovanjski prostori. Novo posloje pa bo treba postaviti v sedanjo stavbo črto s prikličenkom na sedanjo hišo, ob koncu odnosno v začetku nove hiše pa v novo regulacijsko črto. — Tvrdba inž. Dukliča namerava tekot prihodnjega leta zazidati tudi srednji del svojega bloka v Gajevi ulici. Ker bo stala glavna fronta tega bloka v osi sedanje Bethovnovne ulice, bi tvrdka čelo tega posloja hotela graditi za 3 in pol metra višje, kakor ji je bilo dovoljeno po parcelacijskem odloku. Mestna občina temu načinu zaključka te ulice ne ugovarja. — Odobri se končno načrt profesorja Plečnika za napravo stopnišča pri cerkvi sv. Florijana. Po tem načrtu odpade sedanje stopnišče pod zaprtimi vrati na Florijansko ulico, tako da se v pročelju cerkve trotoar precej razširi. Fontana ostane. Stopnišče bodo vodile proti sedanjemu vhodu, bodo zelo položne ter dovoljno široke. Ves proračun za napravo stopnišča in napravo trotoarja znaša 72.000 Din ter se bo z delom pričelo v najkrajšem času. — Odstrani se trafiki paviljon na Ambroževem trgu, ki je bil tja postavljen za invalida Rodeta. Podeljilo se sledeča:

a) Stavbna dovoljenja.

Za napravo hišne kanalizacije prosilec: Mariji Novak, posestnici na Vodnikovih cesti 16, — Mariji Macoratti, pos., na Vodnikovih cesti 14, — Josipu Christofu, pos., na Vodnikovih cesti 12, — Ing. Hanu Lukmanu in njegovi sestrji Hani Mehlen, posest., na Erjavčevi cesti 4 in 4a, — Mestni planirni v Karl Kotnikovi ulici. — Podružnici tovarne »Split« na Masarykovi cesti. — Dr. Leonu in Brunu Stare, posest., na Erjavčevi cesti. — Emilu Strniša, posest., v Mencingerjevi ulici. — Josipu Slatnar, po-

Francoski razorožitveni načrt za enoten tip vojske in obnovev lokarnske pogodbe

Zenava, 4. novembra. AA. Francoski vojni minister in stalni francoski delegat v Društvu narodov Paul Boncour je danes ob 11.05 začel pred predsedništvom razorožitvene konference in ob zelo mnogostevilni udeležbi obhinstva svoj veliki govor o francoskem razorožitvenem in varnostnem načrtu. Govoril je več kakor eno uro in je natanko obrazložil posamezne točke francoskega razorožitvenega načrta.

Reči moramo, je dejal delegat, da je treba premagati dve vrsti težav: ene izvirajo iz celotnosti problema, kako organizirati mir in Zvezo narodov, druge pa imajo svoj izvor v vprašanju, kako omejiti oboroževanje.

Glede težkih druge vrste kaže, da se mora Zveza narodov prilagoditi sistemu miru pod nekaterimi okolnostmi in posebnimi krajevnimi razmerami.

Sistem ne sme biti okorel. Zato je prva in glavna ideja francoskega načrta v tem, da ima na umu dvoje vrst paktov. Prvi pakti naj bi povezali vse pakte, nastopane na razorožitveni konferenci, tako, da bi se kršilec paktov onemogočilo, da bi se mogli zanašati na podporo tujih držav na gospodarskem ali finančnem polju, in da ne bi imeli možnosti, da bi jim drugi narodi priznali zakonitost z napadom pridobljenih plodov.

Drugi pakt pa naj bi vezal podpisnice beneškega pakta in locarnskega dogovora. Drugi pakt bi ustvaril isto novo atmosfero, saj bi bile države na podlagi prvega pakta gotove, da druge države ne bodo njihovega miroljubnemu delu metale polen pod nogo.

Francoska vlada je iskala, kateri tip armade bi dovoljeval pravično primerjavo in izvedbo vojaške enakopravnosti. Francoska vlada je pri tem prišla na misel o poenotenju armad vsaj za velike celinske države. Francija se je ravnala po ameriškem predlogu: da se zvišajo obrambne žete in znižajo napadalne sile. Boncour je v zvezi s tem izjavil, da Francija pristane na prepoved kemične, bakterijske in požarne vojne ter na prepoved bombardiranja iz letal — pod pogojem, da se uredi nadzorstvo nad civilnim letalstvom. Vrhu tega ima francoski načrt pred oči ustanovitve mednarodne letalske vojske in uvedbo medsebojne podpore. Glede kalibrov topništva in tonake napadalnih tankov ima francoski načrt jasne in točne predloge, ki se naslanjajo na načelo, katero je konferenca v bistvu že sprejela.

Glede tipov vojaštva izhaja francoski načrt dosledno iz načela, da je treba povečati obrambne žete, pa znižati napadalne. Načrt predvideva novo organizacijo, pri čemer je treba pripomniti, da upošteva samo kopne vojaške sile na celini, ne pa

vojaštva v kolonijah. Ker nalaga načrt sosednim državam na celini dolžnost, da bodo imele samo eno vrsto vojske, se bodo s tem jamstva za mir okrepila, takaj s tem bo nenaden napad zelo otežkočen in bo Društvu narodov dana možnost, da miroljubno uredi spore.

Francija je po vojni in potem vnovič po Locarnu že izvedla redukcije. Toda Francija je kljub temu pripravljena k novim žrtvam, vendar samo pod temile pogoji:

1. da vse države, ki podpišejo pakt, enako store,

2. da se pri armadah skupnega tipa vojaški rok ravnajo po predvojaški izobrazbi in dolgoti vojaških vežb,

3. potrebno je, da države z velikim prebivalstvom ne pomenijo nevarnosti in grožnje drugim, manjšim državam in da se omejitvene določbe nanašajo tudi na obseg njihovega novačenja.

Svoj govor je Boncour končal z napovedjo, da bodo francoski predlogi pismeno predloženi konferenci, ki bo tako imela dovolj časa, da jih prouči, preden bo splošna komisija o tem začela razpravljati.

Vsi navzoči so v popolni tišini poslušali Boncourjev govor in ko je končal, so ga zastopniki vseh v predsedništvu konference zastopanih držav sprejeli s ploskanjem.

Prvi komentarji na hodnikih so francoskemu načrtu ugodni. (Havas.)

Herriot na varnem

Toulouse, 4. novembra. AA. Na kongresu radikalno-socialistične stranke je prišlo do majhnega incidenta. Delegat Bergery je namreč imel govor z močno socialistično tendenco. Kongres je bučno protestiral proti njegovim tezam in mu ni dal do besede. Šele na intervencijo predsednika kongresa in samega Herriota je mogel Bergery nadaljevati svoj govor. Posebno viharno so nastopili kongresisti, ko je Bergery zahteval, da se morajo mirovne pogodbe revidirati.

Po govoru predsednika vlade je kongres soglasno sprejel sklep, da se izreče zaupnica Herriotovi vladi.

Listi prinašajo dolge komentarje o večeršnjem Herriotovem govoru na kongresu radikalno-socialistične stranke in soglasno odobravajo njegove izjave. Vsi dnevniki so si edini v tem, da je Herriot na kongresu doživel velik osebni uspeh, in dodajajo, da je kongres po Herriotovem govoru tako rekoč končan. Vlada je izšla s kongresa še bolj okrepljena.

Osebnosti

Belgrad, 4. nov. I. Trgovinski minister je postavil ing. Josipa Debeljaka za profesorja na Srednji tehnični šoli v Ljubljani. Za veterinarskega pristava na okrajnem glavarstvu v Batini je postavljen dr. Franjo Kovač. V vojnem ministrstvu sta imenovana: kapetan korvete Mate Marušić za poveljnika monitorja »Sava« in kapetan korvete A. Debevec za poveljnika monitorja »Morava«.

Balkanske rokoborbe

Belgrad, 4. nov. AA. Anatolska agencija poroča iz Carigrada: Svoji se je v dvorani Takšim pred veliko množico gledalcev vršila prva prvenstvena balkanska rokoborska tekma. Po pozdravnih nagovorih se je tekovanje začelo in pokazalo te-le rezultate:

Prvo kolo, peresna teža: Rumun Gorginis zmaga nad Jugoslovanom Mogalom, Turek Mustafa pa nad Grkom Birisom; muška teža: Turek Abis zmaga nad Rumunom Pajorom, Grk Servisi pa nad Jugoslovanom Totom; lahka kategorija: Rumun Borlovan zmaga nad Grkom Papadirisom, Turek Jusuf pa nad Jugoslovanom Uzelekom; srednja lahka kategorija: Turek Fani zmaga nad Grkom Zariadisom, Rumun Simas pa nad Jugoslovanom Metkovićem; srednja kategorija: Turek Nuri zmaga nad Rumunom Vodjanom, Jugoslovani Mesmer pa nad Grkom Mirasom; polteška kategorija: Turek Mustafa zmaga nad Jugoslovanom Pavlovičem, Grk Papadiris pa nad Rumunom Kavačem; teška kategorija: Rumun Kandinescu zmaga nad Turkom Mehmedom. Drugo kolo, peresna teža: Rumun Gorginis zmaga nad Grkom Birisom, Rumun Pajor nad Jugoslovanom Totom, Turek Abis pa nad Grkom Servisijem; lahka kategorija: Turek Jusuf zmaga nad Grkom Papadirisom, Rumun Borlovan pa nad Jugoslovanom Uzelekom.

Žalost na belgrajski univerzi

Belgrad, 4. nov. I. Svoji je tukaj umrl v visoki starosti dr. Leko M., dolgoletni predsednik Rdečega križa kraljevine Jugoslavije, profesor in bivši rektor Velike šole, sedanje univerze v Belgradu. Pokojni dr. Leko je dovršil kot večina tedanjih srbskih študentov svoje študije v inozemstvu na univerzi v Curihu, kjer je bil tudi kot kemik promoviran za doktorja filozofije. Po povratku v Srbijo je postal najprej profesor na gimnaziji, nato na Veliki šoli, kjer je bil tudi dvakrat izvoljen za rektorja. Po vpokložitvi 1. 1905 je deloval v najrazličnejših humanih in gospodarskih društvi. Posebno pozornost je posvetil Rdečemu križu, kjer je bil neprestano od 1. 1909 do svoje smrti član glavnega odbora. L. 1924 je bil izvoljen za predsednika jugoslovanskega Rdečega križa. Pogreb zaslužnega pokojnika bo jutri popoldne ob 2. Radi smrti dr. Leka v znak žalosti ne bo predavanj na belgrajski univerzi.

Požar v zagrebski papirnici

Zagreb, 4. nov. Z. Davi je izbruhnil v tukašnji tovarni papirja v predmestju Zavrtnici požar, ki se je pojavil na glavnem, 60 m dolgem in nekoliko milijonov dinarjev vrednim glavnim strojem za izdelovanje papirjev zaradi kratkega stika, ki je objel tekoči trak. Požar je uničil streho glavnega posloja in veliko skladišče papirja. Škodo cenijo na več milijonov dinarjev, ki pa je krita z zavarovalnico, ker je tovarna zavarovana za 28 milijonov dinarjev.

Spominski križ v čast misijonarju škofu Baragu

V nedeljo, 11. septembra, se je ob izlivu male reke Cross River (Križeva reka) v Gornje jezero (Superior Lake) izvršila lepa slovesnost na čast škofu Frideriku Baragu. To nedeljo je namreč blagoslovil duluthski škof Thomas A. Welch lep kamenit križ na tistem mestu, kjer je Baraga leta 1846 postavil preprosto lesen križ v zahvalo za dušno rešitev z viharne Gornjega jezera.

Jeseni leta 1846 je hotel Baraga obiskati indijanske naselbine na severozahodni strani Gornjega jezera okoli mesta Grand Portage. Ker bi bilo potovanje po divjih gozdovih in močvirjih, čez reke in goščave trajalo precej časa, zato je sklenil, da z vožnjo čez Gornje jezero skrajša potovanje.

Gornje jezero je pa precej nevarno; večkrat na njem kar nenadoma nastanejo hudi viharji. Zato so prebivalci mesta La Point, ki so dobro poznali jezero, svarili Baraga, naj se ne zaupa nevarni vodi. Vendar je Baraga kljub svarilom lepega jesenske dne leta 1846 s polindijanskim spremljevalcem Vizonom (Alozijem) Gaudinom odrinil v malem ribiškem čolnu od brega in se izročil lahni valčkom lepega Gornjega jezera. Sprva je bila vožnja prav lepa in čoln je hitro dšnel po mirni jezerski gladini. Že blizu pol poti sta napravila, ko nenadoma začne vleči močan veter. Vizon je sicer krepko tiral čoln naprej, toda kako naj kljubuje ribiški čoln divjim valovom, ko so še velike ladje pogosto igrača besnečih valov? Ko je vihar najbolj divjal in besno udarjal po razburkanem jezeru, je Vizon postal in rekel Baragu, ki je ležal v čolnu in molil bjevir: »Oče, morda se bova ponesrečila?« Baraga mu mirno odvrne: »Nikar se ne boj, Vizon, duhovnik ne bo umrl v vodi. Ako umrje v vodi, bi bili nesrečni ljudje na oni strani, h katerim sva namenjena.«

Velika je bila nevarnost, ko sta se popotnika nahajala na visokem jezeru, še večja je bila, ko sta se bližala z veliko naglico skalovitemu obrežju. Kaj, če troščijo valovi čoln ob skalo? V stiski vpraša Vizon Baraga, kam naj vozi. Baraga mu odgovori: »Vozi kar naravnost proti obrežju.« In tuška je božja Previdnost poskrbela, da sta prišla mimo velikih, nevarnih pečin naravnost v mirni izliv male reke, katero je Baraga krstil za Križovo reko.

Na malem polotoku, kjer sta po tako nevarni vožnji stopila na suho, je Baraga postavil v zahvalo

za srečno rešitev križ: odsekal je vrh drevesca in ga počez pribil na deblo. Tak je bil ta prvi križ. Ni bil lep, a bil je znamenje sv. vere, katero je Baraga oznanjal v teh krajih.

Prvotni križ so potem kristjani razrezali in kosce odnesli kot dragocen spomin na svetega misijonarja. Za tem križem so postavili še en križ, sedanji kameniti je tretji. Križ stoji na vrhu skale ob izlivu reke in sicer prav na tistem mestu, kjer je stal Baragov križ. Na križu je kratek napis: **Father Baraga 1846.**

Da se je postavil lep kamenit križ, so največ pripomogli minesotški Slovenci, ki so se v lepem številu udeležili blagoslovitve križa. Po blagoslovitvi spomenika je imel Rev. John Jerše iz Tower, Minn., slavnostni govor. V govoru je prav lepo orisal Baragovo življenje, njegovo požrtvovalnost in posebno poudarjal, da je bil Baraga, apostol Indijancev, sin Slovenije, in izrazil prisrčno željo, da bi ga Bog kmalu povzdignil do visoke svetniške časti. Potem je govoril duluthski škof, ki je v svojem govoru lepo dejal: »Baraga je oznanjeval vero s križem, zato je najbolj primerno znamenje in spomenik zanj križ.«

Slovesnosti se je udeležilo tudi več slovenskih duhovnikov, ki pastirujejo med Slovenci v Minnesoti. Na sliki vidimo na skrajni levi Johna Sherleta, ki je o slovesnosti napisal lepo poročilo v Glasilu KSK Jednote, tretji je Rev. Alojzij Pirnat, župnik v Eveleth, poleg njega je Rev. Frank Mihelič, potem slavnostni govornik Rev. John J. Jerše, sledi Rev. John Schiffer, ob križu stoji škof Thomas A. Welch, na drugi strani križa je generalni vikar duluthske škofije, potem je še Rev. Frank Schweiger in prav na skrajni desnici Rev. John Plevnik, župnik iz Joliet, Ill. duhovni vodja KSK Jednote in predsednik Baragove zveze, ki je nedavno obvestil slovensko ameriško javnost, da bo izšla posebna molitev, a katero bodo verniki prosili Boga, naj bi podaril škofu Baragu svetniško čast.

Naj omenim na tem mestu tudi to, da je škof v Marquette, Mich., izdal poseben škofjski list na duhovnike in vernike, v katerem jim priporoča, naj molijo k Bogu, da bi poveljati svojega služabnika Baraga, da bi bil pred vesoljno Cerkvijo prištet med svetnike. Prav tako je priporočil vsem župnijam, naj prirejajo pobožna romanja na Baragov grob.

koče je zrasel dom za duhovne vaje z lepo dvorano kapelico.

Prihajali so posebi fantje in moške in žene in dekleta, za tri dni zapuščali domove in se zbirali na duhovne vaje. Studentje so se snajali, bogoslovci, duhovniki. Mali St. Janž je postal ognjišče tistega mladostnega katoliškega pokreta med koroškimi Slovenci, ki se je umaknil s fronte politične, gospodarske, prosvetne — in se hiti napajati pri viru: iz malega St. Janža, iz Šlemčeve »paštve« je zrasel pokret celovškega »Caritas-sekretariata«, pokret katoliške akcije, tako silen in preprost, da sta mu prislunila Ljubljana in Maribor:

»Glej, polni smo posvetnega! Skoroda nič božjega ni več v nas. Izprava nas je akcija: politična, gospodarska, prosvetna.«

»Kaj hočemo taki prazni še delati?«

»Molit pojdemo! Božjega se napijmo! Z Evharistijo, z odgovorjo, s pokoro, z deli usmiljenja in ljubezni!«

Katoliška pasija ...

»Brez nje ni katoliške akcije! Ko bomo polni Svetega Duha, nas bo Ta vodil in z Njim bomo premagali svet.«

»Ne zamerite mi, da umrem,« je prosila Mojci, ko je umirala.

57 let ji je bilo.

Veličastno so jo pokopali: 11 duhovnikov in narod iz vsega Roža.

Mojci Šlemcinja — bila je znamenita žena, dr. Blümlu duhovna mati, pa bi skoraj rekli: duhovna mati katoliškega prerođa med koroškimi Slovenci.

Dr. fra.

Požar v Šmartnem

Šmartno pri Litiji 3. nov.

V četrtek proti jutru je prebivalce zbudila gasilska tromba. Gorelo je v tovarni pohištva Fr. Izgorska. Požar je nastal od peči v delavnici. Najprvo so se vnele v bližini stoječe deske, od teh pa strop, na katerega se je požar že precej razširil, ko so zapazili. Gasilci so požar hitro pogasili in tako preprečili, da ni pogorela delavnica.

A škoda je precejšnja — okrog 80.000 Din — ker je velik del stropa uničen, deloma pokvarjeno je tudi pohištvo, ki se je tačas nahajalo v delavnici.

Slovenjgradec

Pogreb pok. ge. Marije Chiades, se je vršil preteklo soboto na tukajšnje mesno pokopališče. Pogreba se je udeležilo številno občinstvo, predvsem predstavniki oblasti in druga inteligenca, ter četa gasilcev. Pred hišo žalosti je zapel moški pevski zbor »Vigred se povrne« na pokopališču pa »Blagor mus«. Mestni župnik g. Al. Čížek, pa je v kratkih besedah opisal njeno življenje in muke ob času dolgotrajne bolezni, ki jih je pokojnica bogudano prenašala, ter se s pogostim prejetjem sv. zakramentov pripravljala na zadnjo pot. Naj v miru počiva!

Slavnostno treznostno zborovanje

v nedeljo, dne 6. nov. ob 10 v verandni dvorani Uniona bo po sledečem redu:

1. Pozdravna nagovora miss Slack in dr. Roberta Hercoda.

2. Prof. A. Kordin: Treznost in današnja duhovna in gospodarska kriza.

3. O pomenu »Svete vojske«, govori tajnik »Svete vojske« Franc Je Cecco.

Vabimo vse brez izjeme, »ki imajo srce« in »znajo za dom solze«, da se blagovolijo udeležiti tega zborovanja in nadaljnjih prireditev »Treznostnega tedna« in nas podpirajo pri nadaljnjem delu za lepšo bodočnost našega ljudstva.

Ljubljana naj pokaže razumevanje za to potrebno delo, pa tudi okolica naj ne zamudi tega

Kavkaz in njegove gore

V torek 8. t. m. predava ob 20 v dvorani Delavske Slezak o svojih

Zlasti v težkih časih se prav vidi, kako važna je kava Hag za srce in živce.

zborovanja. Vsak naj skuša na en ali drug način pripomoči do čim lepšega uspeha tega »tedna«! Ugledna gosta iz Švice, ki sta nas obiskala, naj odneseta od nas kar moč ugodno zavest, da hočemo biti narod treznikov in graditeljev srečnejše narodove bodočnosti!

Odbor »Svete vojske«.

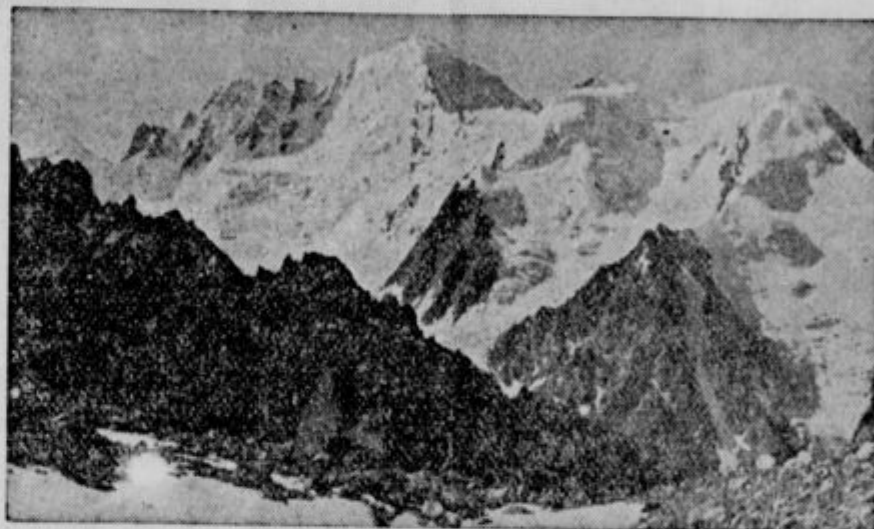
zbornice v Ljubljani dunajski veleturist Hanns turah v Kavkazu

Kavkaz je v teoriji in praksi med Slovenci malo znano gorovje. V prvih letnikih Planinskega Vestnika je objavljaj Ljudevit Stiasny, naš znani popotnik in planinec, zanimive članke o svojem potovanju v tistih krajih. Tudi Radivoj Peterlin-Petruska je na svojih turah širom Rusije prišel v Kavkaz in napisal nekaj spominov na tista potovanja. Večjih alpinističnih podjetij pa Slovenci in Jugoslovani v tem velegorovju še nismo zasnovali.

Pač pa so zlasti Rusi, Nemci in Angleži že pred vojno izvedli znamenite alpinske ture v tem

jetja svojih članov v tujih alpskih področjih. Njegovo potovanje je trajalo v celoti sedem tednov, od tega je bil pet tednov samo v gorah. V teku tega časa se mu je posrečilo, da je v dveh skupinah kavkaškega pogorja izvedel nove ture ter se povzpel na deset vrhov, na katere do tedaj še ni bila stopila turistova noga. Poleg tega se je prvi v družbi svojega tovariša prismočal na Elbrus (5629 m), najvišjo goro Kavkaza.

Hanns Slezak je med Nemci, kljub svoji mladosti (rojen 1903), že precej znan alpinist. Pod vodstvom znanega turista dvor. svetnika Pichla

Skupina Adegzu od severne strani

velegorovju, čigar najvišji vrhovi presegajo višino 5000 m. Tako po lepoti svojih oblik, kakor po težkih alpinističnih problemih kavkaške gore prav nič ne zaostajajo za Alpami, nasprotno jih še celo nadkričujejo v marsikaterem pogledu, zlasti po možnosti svojih ledenikov, divji nedotaknjenosti gorske prirode in zanimivosti prebivalstva in rastlinstva.

Dunajski in monakovski Nemci so po vojni izvršili že več pohodov v kavkaške gore. Hanns Slezak, ki nam bo v torek predaval v Ljubljani, je izvedel svoje ture v družbi enega tovariša in z denarno pomočjo Nemškega in Avstrijskega planinskega društva, ki radodarno podpira taka pod-

se je uril in vadil že od rane mladosti v alpinizmu ter v teku let prehodil in prelezal celo vrsto znamenitih gora in gorskih skupin v Avstriji, Švici in Franciji. V vzhodnih Alpah je izvršil okrog 25 prvenstvenih tur in raznovrstne znamenite vzpone, tako zlasti južno steno Dachsteina (Steinerjeva smer), vzhodno steno Fleischbanna, razne težke ture na Langkofel, Guglia di Brenta, kakor tudi številne ture v Ortlerjevi skupini, v Karnskih Alpah, Walliskih (Breithorn severna stena) itd.

Z zanimanjem pričakujemo g. Slezaka in njegovega predavanja. Sloves Kavkaza in njegovih divjih gora, kakor tudi predavateljevo ime nam jamčijo, da bo večer zanimiv in prijeten.

Umor na večer Vseh svetih

Pišce, 2. nov. 1932.

Vseh mrtvih dan! Na tisto tiho domovanje, kjer mrtvi spe nevzdravno spanje, so hitele včeraj misli nas vseh. Zbrali smo se v prav lepem številu na njivi miru, da počastimo spomin dragih rajnih. Toda smrt je bila v naši bližini. Gruha nerazodnih in osebnih fantov se je že na pokopališču obdelovala z ne lepimi besedami; pozabili niso niti svetih obredov, da se ne bi iz njih norčevali. Pa so se razšli še dokaj mirno.

Zvečer pa, ko se verni ljudje pri molitvi rožnega venca spominjajo na dan Vseh svetnikov svojih rajnih, je prišlo do obračuna. Baje so se to noč plačevali že stari, tihi računi jeze in sovraštva. Bilo je že precej pozno. Pri Travnikarjevih št. 32, so ravno odmolili drugi del rožnega venca, ko potrkna na okno. Bil je Plevnik Jožef, št. 52, ki je klical domačega sina Franca ven, da bi šla na vas. Vsi Travnikarjevi so bili proti temu, da bi sin ta večer šel od hiše. Pa nič ni pomagalo. Še brat Tone se je Francu pridružil in sta šla ven pogledat. Tu najdeta že omenjenega Plevnika in Jožefa Zorčiča. Vsi se sedaj mirno skupaj napotijo k bratu obeh Travnikarjev, da bi pri njegovem gospodarju poslušali radio.

Ker so pa pri bratu Travnikarjevih že spali, in jih nih ni mogli priklicati, se napotijo proti sv. Urhu v vas. Med potjo jim pride nasproti Anton Plevnik, brat Jožefa. Kmalu so se spri. Anton Plevnik je dobil s palico. Franc Travnikar ni bil prisoten, ampak je ostal malo zadaj, da bi dobil pri bližnji hiši vžigalice in

si prižgal cigareto. Ko se nato družbi približa, so se ostali ravno prerekali, kdo je Ant. Plevnika udaril. Jožef Plevnik je bil kar divji. Izjavil je, da je bil njegov brat pač nor, da je pred njim zbežal. On tega ne bi storil. Franc Travnikar mu je sedaj izjavil, da bi ga trije že pošteno naklestili, obenem pa ga je sunil od sebe, ko se mu je ta približal. Potem so šli naprej. Jožef Plevnik naprej, nato Franc Travnikar in zadaj skupaj Tone Travnikar in Jožef Zorčič. Toda v tem trenutku se Plevnik ustavi, potuhne, zaleti se v Franca Travnikarja, ga sune v trebuh in vrže po bližnji strmini navzdol ter zbeži. Napadeni pa zavpije ostali družbi: »Primitte ga, z nožem me je.« Ali nihče se ni zmenil za morilca, ker sta druga dva hitela pomagat ranjencu. Spravila sta ga na nogo in ga vodila proti domu. Ker pa je ranjenec zahteval prevoz v bolnišnico, je stopil Zorčič po voznika k bližnji hiši.

Ko pripeljejo ranjenca mimo Travnikarjevih, že ni več poznal domačih. Med prevozom v bolnišnico, ne daleč od domače hiše je Franc Travnikar podlegel poškodbam.

Sodna obdukcija je dognala, da je bila rana povzročena z ostrim rezilom, ki je prerezalo žilo in debelo črevo ter segalo do hrbtenice. Smrt je bila neizbežna Morilec in umorjeni sta mladoletna. In naknadno je dognano, da je bila vsa družba vinjena. Ko bi bil Franc Travnikar ubogal starše in ostal doma, ne bi bil danes med mrtvimi.

In ta pijska! Bog daj te kmalu dobrih kupcev, da jo odpeljejo od nas. Drugače nas čaka še velika morija.

Mojci Šlemcinia

Za spomin Mariji Stih, p. d. Šlemcinji, kmetici v St. Janžu v Rožu, ki je umrla 12. oktobra 1932.

Majhen je St. Janž. Tih. Niti psi ti ne zalajajo. Po kaj bi šel sem? Pri St. Jakobu bi se zamutil, ko bi za Janežičem spraveval in za Miklovo Zalo. Pa v Svečah ali v Kapli pri Singerju, da bi kronike bral.

V St. Janžu? Po kaj?

Še župnišče je navadno prazno; za pokopališčem bi se vlegel in meril daljo do Humperškega gradu in štel granate, ki so od tam priletele in še tišijo v šentjanški cerkvi. Za hrbotom mrko rastejo Karavanke.

Od božje samote in tišine bi postalo tesno. Tako je moralo biti dr. Blümlu* pred 12, 13 leti, ko je prišel teolog po plebiscitnih potih od domače Zilje za kak dan v St. Janž k tovarišu Weissu.

Po Šlemčevem polju je šel in se odrešil samotne tišine z otožno:

»Sirota jaz okrog blodim ...«

Rajna Šlemcinja je pripovedovala:

»Pa eem ga čula, ko je tako-o-o žalostno peti Dejala eem mu: Pri nas ostanite! Naš skromni dom bodi Vaš dom! — Pa je ostal.«

Kadar je povedala, ji je obraz srečno zažarel.

Šlemčeva domačija je na kraju vasi, skrita pod hrib. Potoček Rov goni domači mlin in hiti mimo »paštve« za vasio v Dravo.

Tu je gospodaril oče Šlemc, ki je budil slovenski Rož, kmete družil, jim posojilnice snoval, politik bil in voditelj — pred 30 leti umrl, dejal bi: za 30 prezgodaj.

Stiri hčere so ostale, za hribom cvetele, zorijo same in dozorevajo za ljubezen Bogu in ljudem. Mojci je bila na gruntu za gospodarja. Moška in modra, da je bila veljavna kakor župan. Prva žena v Rožu, ki je segla v javno borbo za pravice svojega naroda. Hudo je bilo. V ječo so jo pgnali, v grunt so se zagnali. Pa so se zaman.

Druga je Katri. Tiha delavka na polju in v blevu, da žitnice nikoli prazne niso in miza za nikogar, ki za njo sede.

Tretja Nani. Za cerkev skrbi, za duhovnike, kadar pridejo; za vse, ki prihajajo v dom za duhovne vaje; za študente, kadar zborujejo. In za najljubšega, za dr. Blümla, kadar pride za hip iz Celovca — domov.

Najmlajša je Barbi, šolska sestra v Mariboru, ki jo ljubijo učence in šolske strokovnjaki.

Čudno je oživela Šlemčeva domačija. Mojci je postala Blümlu duhovna mati, Katri, Nani — duhovne tete. Ne le za primicijo in za slavna tedna dva; za vsa leta do nove maše; za vsa leta, ko je študiral na Dunaju za doktorja teologije in potem še za doktorja politične vede. Za vsa leta in do smrti.

Prelepo je bilo to duhovno sorodstvo in Bog ga je blagoslovil.

Poleg domačih imajo Šlemčevi »paštvo«; iz te

* Rudolf Blüml, dr. theol., dr. rer. pol., rojen 1898 pri Sv. Pavlu na Zilji; vodja celovškega »Caritas-sekretariata«, duhovnega središča koroških Slovencev.

Ekonomična
žarnica

štedi za Vas!

Velika svetlobna moč
neznatni stroški porabe
elektr. toka

dovršena kakovost!

TUNGSRAM

ŽARNICA!

Ljubljana

Avstrijski državni praznik

Avstrijski generalni konzul dr. Felix Orsini-Rosenberg sprejema ob priliki avstrijskega državnega praznika dne 12. novembra t. l. od 5. do 7. popoldne v prostorih konzulata (Ljubljana, Tyrseva cesta 31-I) vsakršno kolonijo in vse prijatelje republike Avstrije. Radi državnega praznika se ta dan ne vrši uradovanje za stranke.

Kaj bo danes?

Ob 15: V brezalkoholni restavraciji hotela Union: Prijateljski sestanek ljubljanskega ženstva z voditeljico mednarodne ženske treznostne organizacije »Bela vez«, miss Slack iz Lausanne.

Ob 20: V Rokodelskem domu: Treznostna akademija »Svete vojske« v čast miss Slack in dr. Roberta Heroda.

Drama: »Veseli vinogradi«. Premijera. Izven.

Opera: »Illapee Jerneje«. Red B.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek.

Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

Hubertus
Terpentinovo

trebno treznostno delo! Zagotavljamo vaši akademiji in predavanju obilo udeležnikov. Ljubljana, dvigni se, pojdi z nami! Odhod ob 13.51 z Gl. kol. »Sveta vojska«.

○ Akademski služba božja. Jutri se prične pri oo. frančiškanih akademski služba božja s kratkim nagovorom ob 11.

○ »Venancije« na odru Rokodelskega doma. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov bo jutri ob 5 popoldne priredilo v Rokodelskem domu igro »Venancije«. Zelo lepa in priručna igra bo všeč vsakemu, o tem ni dvoma. Vabimo vse, ki ljubijo dobre igre, da gotovo pridejo. Predprodaja vstopnic je danes od 6 do 8 zvečer in jutri od 10 do 12 popoldne v pisarni Rokodelskega doma, Komenkega ulica 12-I. Začetek predstave točno ob 5, konec ob 7.

○ Veliki koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske. Sredi tega meseca bo izvajal pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske prvič v Ljubljani delo znamenitega ruskega skladatelja Igorja Stravinskega Simfonija psalmov za zbor in veliki orkester, dalje Poljaka Szymanovskega: Nočno pesem za soli, zbor in veliki orkester. Poleg tega bo izvajal pomnoženi operni orkester Bravničarjevo overturo, ki bo na tem koncertu tudi prvič javno izvajana. Vse podrobnosti o koncertu kakor tudi o delih, ki se izvajajo, slede.

○ Gospod Bojan Peček, prijavljen član Narodnega gledališča ljubljanskega slavi v petek, dne 11. t. m. 25 letnico svojega udeleževanja na gledališkem odru. Za svojo jubilejno predstavo si je izbral Simondič-Gregorčev opereto Eriko. Opozorjamo, da so vstopnice že v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi, in prosim, da si občinstvo pravočasno preskrbi vstopnice. Abonente Narodnega gledališča vljudo prosimo, da poravnajo drugi odonosno tretji obrok letošnjega abonmaja.

○ Clanski sestanek Društva absolventov drž. trgovskih šol v Ljubljani. V četrtek, dne 3. t. m. se je vršil 4. mesečni sestanek člansva, na katerem je predaval poddirektor Pokojniškega zavoda g. dr. Janko Vrančič. Poslušalci (nad 100) so zanimivemu in poučnemu predavanju strokovnjaka sledili in vztrajali z velikim zanimanjem. Ponovni živahni aplavzi so nagradili predavatelja za njegovo izčrpano predava-

milo hvalijo

nje. Društvu absolventov drž. trgovskih šol v Ljubljani je na dosedanjem delu čestitati, posebno njegovi zamisli o prirejanju predavanj. Društvo je otvorilo dosedaj tečaje iz nemščine, francoščine in italijanščine, v najkrajšem času pa bo otvorilo tečaj modernega knjigovodstva. Prihodnji sestanek se bo vršil dne 30. t. m., na katerem bo tudi zanimiv in poučen predavanje z ozirom na potrebo današnjega časa.

○ Mesnice ob nedeljah zapre. Ponovno opozarjamo občinstvo na sklep mesarske zadruga, da so vse mesarske stojnice in mesnice v mestu v času od 1. novembra pa do 1. aprila prihodnjega leta ob nedeljah zaprte in bo mesarska zadruga izvajanje tega svojega sklepa strogo kontrolirala. Zato pa bodo mesnice odprte v tem roku tudi ob sobotah popodne do 7 zvečer.

○ Viadukt kavarna vsako soboto odprta do 4 zjutraj.

○ Bliza se zima! Zato vljudo naznanjamo cenj. občinstvu, da sprejemajo vsi čevljarji v popravilo tudi galoše in snežne čevlje. Obenem se priporočajo tudi za vsa v čevljarstvo stroko spadajoča dela po zmernih cenah. — Zadruga čevljarjev v Ljubljani.

○ Oddaja stanovanj. V Kresiji se odda z novemberskim terminom 4 sobno stanovanje s kopalnico in drugimi pritliklinami v III. nadstropju proti letni čisti najemniini Din 19.300. Ponudbe je vložiti do 7. t. m. pri mestnem gospodarskem uradu.

○ Trije ponesrečeni otroci. Predsnočnim se je pripetila v Ilirski ulici huda nesreča. Štiriletnega Tončka Repreta, sina mitniškega paznika iz Ilirske ulice 22 je povozil neznan voznik. Otroku je šlo kolo voza čez prsa. Otrok ima hude notranje poškodbe. — Ze pred tednom dni se je ponesrečila 2letna Jožeta Hlebec, hčerkica progovnega delavca iz Trebnjega pri Novem mestu. Padla je tako nesrečno, da se je nevarno ranila na glavi. V ljubljansko bolnišnico pa je prišla šele včeraj. V Stari Loki je padel doma 3letni Janez Vuper, sin posestnika. Zlomil si je desno nogo.

○ Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Maribor

○ Bogoslovni profesor dr. Jeraj predava v ponedeljek dne 7. t. m. v tukajšnji kazinski dvorani v okviru Pedagoškega tedna o Sloinški in družinski vzgoji. Naslednje predavanje pedagoškega tedna bo v torek zvečer.

○ Vse grozote vojne, vse borbe in hrepenenje osamele žene, vso tragiko strtega moža, ki se slep vrne z bojišča in najde svojo ženo v objemu svojega očima, je mojstrsko zajel Pterovič v drami »Mrake«. Ljudski oder v Mariboru igra to dramo jutri v nedeljo ob 20 v dvorani Zadruga gospodarske banke. Dajmo priznanje vrlim in zelo dobrim igralcem diletantske družine Ljudskega odra.

○ Akademski kongregacija in vse mariborske dijaške kongregacije imajo v nedeljo 6. t. m. ob tričetrt na sedem v Alojzijevi cerkvi sv. opravilo s skupnim sv. obhajilom. Vabljeni so vsi, da pri Presv. Euharistiji združijo in strnejo in tako v skupnosti opomorejo za veliki sveti boj za kraljestvo božje na zemlji.

○ Pobiranje trošarine. Mariborsko mestno načelstvo razglša: Z današnjim dnem prevzame pobiranje občinskih davšnin na alkoholne pijače (vino, vinski mošt, žganje, špirit, likerje, konjak, rum, šampanjec, pivo) za mestno občino mariborsko finančno kontrola. Radi tega je v bodoče vse tozadevne prijave naslavljati na finančno kontrolo in ne več na mestno načelstvo oziroma mestno knjigovodstvo. Občinstvo se opozarja, da vse prejele količine alkoholnih pijač točno prijavijo finančni kontroli, ker se neprijava kaznuje poleg redne davščine s petkratnim iznosom iste.

○ Red mariborski napreduje. V preteklem mesecu oktobru se je rodilo 96 novih mariborskih mešanov: med njimi je 61 dečkov in za polovico manj, namreč samo 35 deklic. V večnosti pa je odšlo v istem razdobju 68 oseb, 30 moških, 38 žensk. Porodilo pa se je v preteklem mesecu 30 parov.

○ Lep uspeh štetja obiskovalcev grobov. Kakor druga leta, je tudi letos priredilo Društvo za zaščito mladine na praznik Vseh svetnikov na pobrežkih pokopališčih štetje obiskovalcev. Šteli pa so letos samo one, ki so plačali v korist mladinskega počitniškega doma na Pohorju dinar. In takih se je nabralo 5500! Bilo pa je seveda najmanj še enkrat toliko oseb na grobovih!

○ Abonente reda B, ki žele obiskati v soboto, 5. t. m., ko imajo svoj abonma, koncert Učiteljskega zbora, naj to javijo gledališki blagajni, ki jim bo dodelila isto predstavo (Frideriko) kasneje.

○ Ribje dobrote. Na večeršnjem ribjem trgu je bilo obilo morskega blaga. Velike sardele (35 kg) so se prodajale po 16 Din, male sardelice (15

ker je poceni... zaradi pene in odlične kakovosti...
Glavno je cena in izborna kakovost

kg) po 14 Din, rumbace (20 kg) po 20 Din in lignje (15 kg) po 26 Din. — Od sladkovodnih rib so se dobili karpi po 16 Din.

○ Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden od vključno 12. t. m. lekarna P. Albanja »Pri Sv. Antonu« na Frankopanski cesti 18.

○ Prva fotografska razstava v Mariboru se zaključuje z jutrišnjim dnem. Še v nedeljo imajo torej mariborski ljubitelji fotografske umetnosti priliko, da si ogledajo to razstavo, ki je po svoji visoki kakovosti izvala med obiskovalci in v strokovni kritiki največje priznanje. Danes ob 5. popoldne se bo vršilo v okviru razstave v kazinski dvorani predavanje o soli in fotografiji, ki je namenjeno v prvi vrsti učitelstvu. Predaval bo g. K. Kocjančič tajnik ljubljanskega Fotokluba.

○ Tekmovalec in sodnik. Juniorji, ki tekmujejo v nedeljo na juniorskem tekmovanju, se opozarjajo, da je start točno ob pol 11. Zato se naprošajo tekmovalci kakor tudi sodniki vseh klubov, da so najkasneje do 10 na Livadi radi naknadnih prijav, žrebanja in razdelitve števil. Tekmovalci naj prinesejo s seboj dokazilo o rojstnem listu. Oni, ki so določeni za kontrolo, naj bodo na Livadi najkasneje ob 9.

○ Smrt žanje obilo... V splošni bolnišnici je umrla zasebnica Ema Bunc v starosti 28 let. Blago pokojnico položijo k večnemu počitku v ponedeljek ob 3 popoldne iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — V Studencih v Vodniški ulici 15 je ugrabila smrt 76 letno zasebnico Terezijo Boucha. Pokojnico bo pokopana na pokopališču v Studencih danes popoldne ob 4 in sicer se vrši pogreb iz mrtvašnice. — 64letna zasebnica gospa Ana Krošl je umrla v splošni bolnišnici v sredo zvečer. Po-

greb bo danes popoldne iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče na Pobrežju. Istotako v bolnišnici je pokosila nelzprosnna bela žena Gaiger Antonijo, vdovo zidarja. Dosegla je starost 63 let. Položili jo bodo k večnemu počitku danes popoldne ob četrti na 4 na magdalenskem pokopališču. Svetila blagim pokojnicam večna luč, prizadetim in žalujočim njihovim svojem naše iskreno sočutje.

○ Slovo nadkomisarja Zetkoviča. Policijski nadkomisar g. Zetkovič, ki je imenovan za okrajnega načelnika v Koprivnici, se poslovlja od Maribora. Osebe mariborskega policijskega komisarja za načelnikom g. dr. Hacinom na čelu je priredilo v četrtek zvečer odhajajočemu v prostorih hotela »Orele« odhodnico, ki je potekla v znamenju prisrčne vzajemnosti. Govori in napitnice, ki so jih izrekli odhajajočemu njegovi sodelavci, so pokazale, kako iskreno razmerje je vladalo med g. Zetkovičem in osebjem polic. komisarijata.

○ Avtobus in tovorni avtomobil. Na križišču Ruške ceste in Kralja Petra trga sta se srečala nekoliko pretesno mestni avtobus in tovorni avto čevljarskega mojstra Gregorca. Avtobus je pribrzel iz Studencev, tovorni avto pa iz Dvorakove ulice. Karambol se je iztekel za obe vozili zelo po sreči, ker sta šoferja pravočasno zapazila grozečo nevarnost ter zavrla.

○ Pri izstopu iz vlaka ob nogo. Iz Studencie pri Poljanah se je pripeljala v Maribor 31 letna Poljanec Kolarjeva. Ko je izstopila iz vlaka, ji je zdrnilo ter si je pri padcu zlomila nogo. Propeljali so jo z reševalnim vozom v bolnišnico.

○ Kriza tudi pri kamenarjih. Delavstvu kamnoloma Lenarčič v Ribnici na Pohorju je bilo odpovedano. Lastnik je pripravljen sprejeti delavce nazaj je pod pogojem, če pristanejo na znižanje mezd. V granitolomu je bilo zaposlenih okoli 100 delavcev, ki so sedaj v nevarnosti, da izgube kruh. Posredovanje med delavstvom in lastnikom vodi mariborska ekspoziura borze dela.

○ Beračenje bodo omeili. Svoječasno smo že poročali o merah, ki jih namerava podzeti mestna občina proti preveč razmahnjenu beračenju. Dogotovljen je že tozadevni pravilnik, ki pride v razpravo na prihodnji seji občinskih očetov dne 10. t. m. Pravilnik predvideva omejitev beračenja na ta način, da se bodo uvedli posebni boni, ki jih bodo prejemali berači mesto gotovine in katere bodo potem zamenjali na mestnem socialno-političnem uradu za izkaznice na življenjske potrebe.

Plui

Pluijski sejem. Živinski sejem v sredo 2. t. m. je bil prav dobro obiskan. Prignanih je bilo 250 krav in telic, 178 volov in bikov ter 95 konjev, skupaj 523 glav. Prodanih je bilo 269 glav. Cene kravam: Din 1.25—3 za kg žive teže; telicam: Din 2—4 za kg žive teže; volom: Din 2—4 žive teže, bikom: Din 1.75—2.75 za kg žive teže. Cena konjem je bila po njihovi kakovosti od 100 do 2800 dinarjev za glavo. Veliko vprašanje je bilo po prvovrstnih volih za izvoz. Tuji pa tokrat niso prišli na svoj račun, ker je bil dogon prvovrstnih volov zelo majhen. Prihodnji živinski sejem se bo vršil 15. novembra.

Svinjski sejem v četrtek 3. t. m. je bil istotam dobro obiskan. Prignanih je bilo 220 svinj, prodanih pa 81. Cene svinjam so nekoliko poskočile in sicer so znašale pri prolenkih Din 6 do 6.50 za kg žive teže; pri debelih svinjah pa Din 7 do 8 za kg žive teže. Plemenski prašički so se prodajali od Din 60 do 200.

Z nevarnimi poškodbami po vsem telesu so prepeljali v ptujsko bolnišnico 25 letnega Franca Bezjaka, viničarskega sina iz Gorenjega vrha pri Zavrču. Napaden je bil ponoči 2. t. m. na javni cesti od nepoznatih storilcev, ki so ga premlatili, da je oblezel nezavesten v mlaki krvi. Uvedena je preiskava.

Sktenimo:

Danes in ves teden se odpovejmo vsakemu kozarku opojnih pijač in darujemo prihranjeni denar v socialne in dobrodelne namene.

Očetje in matere brez zaslužka, otroci brez hrane in obleke Vas prosijo. Naša narodna in verska dolžnost je, da pomagamo svojim bratom in sestram, ki gladu umirajo. Posebno trpi danes dijaštvo.

Treznostni teden naj bodo dnevi ljubezni.

Stori vsak dan vsaj eno dobro delo.

Pijače ne pij v tem tednu nobene!

Kulturni obzornik

Koledar Mohorjeve družbe

(Za leto 1933.)

Številne naše knjižne družbe so posmele svoj ustroj po Mohorjevi družbi in izdajajo kakor Mohorjeva svoj vsakoletni koledar. Po notranji vrednosti in po smotelnosti priobčene vsebine pa moramo Mohorjevi družbi in njenemu koledarju brez dvoma dati prvo mesto. To prednost Mohorškega koledarja smo mogli ugotoviti že skozi vsa leta in jo moramo pribiti tudi letos.

Mohorski koledar je letos dobil spet novo opremo (oskrbel jo je M. Bambič), tako da se ni niti more pritoževati nad kakšno enoličnostjo ali dolgočasnostjo zunanjega koledarskega lica. Nad zelenim napisom »Koledar« je sredi kroga narisana postava močnega starca s pešeno uro v roki, simbolična podoba starca časa, ki nam meri dneve in leta — eno leto nam bo odmeril tudi v leto 1933. Okoli starca se v kolobarju vrste simbolične sličice, ki nam predstavljajo različne človekove življenjske dobe (začni zgoraj pri glavi in pojdí od leve dol in proti desni navzdor): rojstvo, otroško dobo, dobo šole in studijev, dobo zblizevanja med dekletom in fantom, polno moško dobo, končno starca in nazadnje križe z grobovi. To je človekova življenjska pot.

Tudi zaglavja mesecev so nova. Na eni strani nam sličica predstavlja najvažnejši praznik v mesecu, na drugi strani pa imamo veselo razposajene prizore, ki nam kažejo letne spremembe dotičnega meseca. Te, na desni strani so splošno zares zelo uspele ilustracije, v tem ko jih nekatere religiozne ne dosejajo. Ob koledarju imamo male sličice, ki predstavljajo najvažnejše svetnike; to je kakor nekdanja naša pratika. Vse to: naslovni list, zaglavja mesecev in svetniki kakor v pratiki, se drtijo v lepo in skladno enoto, da moremo samo po-

hvaliti slikarja in urednika, ki sta ustvarila tako lepo knjigo.

A končno ni glavno lepota, kar moramo pohvaliti pri našem koledarju. Glavno je vendarle vsebina, brez nje bi bila lepa oprema samo lep videz. A prav vsebina je letos nekaj izbranega in izrednega. Mislim, da Mohorski koledar še nikoli ni bil tako slovenski in tako tehtne vsebine, kot je letošnji. Poglejmo samo po vrhu, kaj nam nudi.

Ali veste, kam jo je letos mahnil kolednik? Kam drugam ko med brezposelné! Seznaní nas s tem čudnim pojavom našega časa in potem skuša podati nekaj napotil in smernic k odpmoči. Sledita kratka sestavka o zlati valuti in o požarnem zavarovanju. A. Oblak podaja izbreren in silno živahno pisan »Gospodarski pregled«. Oriše nam najprej naš čas v najvišjih denarnih možeh — kraljestvo denarja, preide potem na kmeta — kraljestvo dela, kjer podaja sliko ameriškega, ruskega, francoskega in srednjevropskega kmeta, končno naslika slovensko vas in pokaže njen razvoj od vojne do danes. Za konec nam oriše idealno podobo našega kmečkega moža in naše kmečke gospodinjice. Ena največjih slovenskih ran je naše izseljenstvo in temu je p. Zakrajšek posvetil poseben članek, ker Mohorjev koledar hoče biti knjiga za vsakega Slovence: za onega doma, za onega, ki ga še ni doma, in za onega, ki je odšel z doma za zaslužkom. Slovenci nismo padli z neba, nismo začeli živeti šele pred 14 leti, ko smo dobili svojo državo. Živeli smo že prej, imeli smo svojo kulturo in svojo preteklost. O »slovenskem izročilu«, o naši tradiciji nam govori članek dr. Regalija, ki ga dopolnjujejo tudi slike naših slovenskih slikarjev iz preteklih stoletij. Samo najhen del naše preteklosti nam je pokazal pisec tega članka, a že to samo dovolj priča o slovenski samobitnosti in živi preteklosti. Le prekratke je članek o slovenskem izročilu. Sledi članek v spomin goriskemu nadškofu dr. Sedeju in da imamo še Korošce v koledarju, nekrolog prof. Hutterju. Pod naslovom »Smrtna žetev« se vrte obrabi naših pomembnejših in značilnejših pokojnikov, ki so v preteklem letu odšli od nas, zbrani od vseh strani naše Slovenije, brez

razlike stanu in nazora. Članek »Naš kulturni davek« poroča o veliki slovenski književni produkciji, končno imamo članek o našem tujskem prometu in spet o naših izseljenih v Srbiji. Posebej naj še omenim dr. Šerka članek o naših kačah, ki ga dopolnjujejo krasni originalni posnetki naših kač. Posnetki so tako posrečeni, da bi težko našli kje bolj uspele.

To je komaj gola navedba člankov, ki se drug za drugim vrstijo v letošnjem koledarju. Vidimo pa lahko že iz tega kratkega pregleda, kako je Mohorjev koledar ves sredi našega časa in kako vse raste iz svojega ljudstva. Pisan je z veliko ljubeznijo do slovenskega ljudstva, ki ga bo bralo, sestavljen je kakor učna knjiga in bodrilo v teh težkih časih, da ne izgubimo smeri in vere vase. Slovenci smo bili in smo! Zato tudi bomo!

To je vsebina naše narodne čitankel. Omenimo naj, da izdaja Mohorjeva družba za Korošce poseben koledar. V njem so članki, pisani od koroških Slovencev; tičejo se razmer v Korotanu. Za Družbo je to seveda žrtve, pa vse hvale vredna in potrebna.

»DIE NATIONALITÄTEN IN DEN STAATEN EUROPAS«

Dopolnilni zvezek 1932. Pred dobrim letom je izdal evropski narodnostni kongres obširno publikacijo o položaju evropskih narodnih manjšin. Delo je povsod vzbudilo mnogo pozornosti in priznanja tudi v znanstvenih in nevtralnih krogih, saj stejejo evropske narodne manjšine nad 40 milijonov pripadnikov. K temu obsežnemu delu je letos izšel dodatek, ki vsebuje dogodke, zadevajoče narodne manjšine od lanskega avgusta dalje. Tudi v tem zvezku (104 strani) so obravnavane le zadeve, ki se tičejo narodnostnih manjšin, katere so zastopane v kongresu. Pač pa je prvič podano poročilo o položaju slovaške manjšine pod Madžarsko, ki lansko leto še ni bila član kongresa.

Tudi sedanja publikacija se drži istih osnovnih smernic kakor prvotna študija. Vsebuje poročila, kakor so jih o svojem položaju sestavile manjšine same. Verodostojnost poročil je torej ista kot pri-

seov, ki so jih sestavljali. Poročila so sestavljena v lepem, preglednem redu po državah in narodnostih. Slovenska manjšina je omenjena dvakrat: Njeno stanje na Koroškem in položaj Slovencev v Italiji. Poročilo o koroških Slovenceh pojasnjuje brezuspešen boj naših rojakov za kulturno avtonomijo in njih težaven položaj po desetih letih življenja pod Nemško Avstrijo. Obširneje in podrobneje so obdelane razmere v Primorju in na Krasu, kjer vlada Italija. Pritisk na našo narodno manjšino se je še poostil. Vrši se sistematična italijanizacija slovenskih družinskih imen, poitalijančevanje v soli, izredne policijske odredbe ter izgon na Liparske otoke. Slovence gonijo pred posebno sodišče, ki je znova izreкло celo vrsto drakoniknih sodb, policija je zatrla vse slovaški tisk, tudi tednike in mesečnike. Vrši se redna konfiskacija knjig in publikacij, celo takšnih, ki so šle skozi predcenzuro. Nadalje se poročilo obširno peča z nezadržnim cerkvenim položajem v Julijski krajini. — Kakor prvotno poročilo, je tudi dodatek uredil tajnik narodnostnih kongresov g. dr. E. Ammende.

Smeh v džungli. Louis Adamič. — Zagrebška Binoza je v hrvaškem jeziku izdala v prevodu dr. Branka Kojiča angleško delo slovenskega rojaka. V naših listih in revijah se je zadnji čas mnogo pisalo o Adamiču, ki je v rani mladosti kot navaden delavec odšel v Ameriko iskati kruha. Potem pa je premenil poklic: Prišel je pisati v liste in revije, ko je bil nastavljen v San Pedru v Kaliforniji. Znana je Adamičeva izjava o njegovih socialnih pogledih: »Nisem aktiven levicari niti član kakke delavske organizacije, toda moje simpatije so na strani delavstva. Na drugi strani nimam navede, da bi besedo kapitalizem izgovarjal z mrzino.« — Adamičeva knjiga nam na svojevrstni način odkriva Ameriko in njene ljudi, posebno pa življenje izseljencev. Avtor je roman nazval »Avtobiografija ameriškega izseljenca«, vendar je knjiga pisana v mnogo širšem okviru kot pa si navadno avtobiografijo predstavljamo. »Binoza« je knjigo izdala v lepi opremi in stane broširana 70 Din (vezana 80). Obsega 330 strani. Naroča se pri Binozi, Bogovičeva ulica 5.

Dnevna kronika

»Diana« zobna pasta

ohranjuje zobno
sklenino in stori
zobe bleščeče
(slajno) bele.

Cena: Normal tuba Din 5.—, dvojna tuba Din 8.—

Kaj pravite?

Ugleden mož mi je povedal tole:

Te dni je prišel k meni na stanovanje mož, oblečen v uradno uniformo, kakršno nosijo pismonoše. Rekel je, da je pismonoša, ki meni nosi, zanikarni človek, ki vedno pozabi prinesiti tole pošiljko, katere je prišla na moj naslov. Zato — pravi neznan uniformiranec — sem jo vzel jaz, da vam jo dostavim. — Bila je nekaka tiskovina, pa tako zavita, da ni bilo mogoče takoj ugotoviti, kaj je v njej. S tiskovine je neznan donosalec snel pasico s svojim naslovom, češ da on to potrebuje, in jo vzel s seboj, ko je odšel. Jaz pa sem razgrnil tiskovino in videl, da drim v roki glasilo hrvatske starokatoliške cerkve »Starokatolik«. Da starokatoličani na ta način delajo propagando, se mi ni zdelo čudno; saj gospodje ne vedo, da sem prepričan katolik, ki ga takle snop papirja ne bo omajal v verskem prepričanju, ko me še drugačni instrumenti nikdar niso mogli omajati. Pač pa se mi je začelo čudno zdeti, zakaj mi je ta listič bil dostavljen na tako skrivnosten način in zakaj je uniformirani neznanec vzel nazaj pasico s svojim naslovom. To uganko pa sem rešil, ko sem prebral notico v notranjščini lista, kjer propagirajo starokatoliki koledar za l. 1933 pod naslovom »Grgur Ninski«. V tej notici je debelo tiskano: Kdor se želi naročiti na koledar »Grgur Ninski«, naj nam pasice tega »Starokatolika« pošlje. — Sedaj mi je jasno, da je neznanec v poštarški uniformi bil agent za ta starokatoliški koledar in da je mož mene nanj naročil, sam bo pa polegnil svedca provizija... Ker sem prepričan katolik, me je taka propaganda ogortila.

Zdelo se mi je potrebno to zadevo objaviti, da bo zanje izvedela katoliška javnost in pa tudi merodajna poštna oblast. Novi poštni g. ravnatelj, ki ga bo la reč tudi zanimala, bo brez dvoma ukrenil svoje. Novi poštni ravnatelj sicer ni tehnik ali jurist, zato pa je filozofsko izobražen ter veren tolažnik težen, ki preveč osrednjo vlado v Belgradu. V intencijah te vlade pa je — kakor nam je znano iz neštevilnih njenih izjav — da se državni nameščenci ne smejo versko udeleževati na način, ki bi bil v nasprotju z od vlade tolikokrat proglašeno versko toleranco. Zato smo prepričani, da bo novi g. ravnatelj svojim podrejenim to stališče znal temeljito pojasniti. Če pa je to ni mogoče doseči, bo vsekakor dosegel to, da bo verska propaganda za prozeličizem v službeni uniformi v bodoče izostala! —re.

Koledar

Sobota, 5. novembra: Caharija in Elizabeta, Emerik, vojvoda, spoznavalec.

Novi grobovi

† V Radovljici je umrla gospe Marija Pogacnik roj. Potočnik. Pokopali jo bodo v nedeljo ob 3 popoldne, Svetila ji večina luči Zaljubljenim naše sozljajel

Osebnosti

— Dva nova inženjerja-arhitekta. Včeraj sta diplomirala na arhitekturnem oddelku ljubljanske tehnike gospod Milan Sever in gospodinja Gizela Šuklje, oba z šole profesorja Plečnika. Ca-stitamo!

— Diplomiral je na belgajski pravni fakulteti s prav dobrim uspehom g. Branko Manfreda iz Ljubljane.

— Premestitve v sodnopisarniški službi. Dnevničar Niko Trstenjak pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani je imenovan za zvanika pri okrajnem sodišču v Radovljici. Premestitve so nadalje: sodna služitelj Jakob Fras iz Mokronoga v Slovenjgradec in Vinko Januška iz Slovenjgradca v Mokronog, dnevničar Fran Marolt iz Mokronoga v Radovljico, dnevničarka Martina Kopačarjeva iz Radovljice v Kamnik in zvanikara Mara Novakova iz Kamnika v okrajnem sodišču v Mariboru.

Ostale vesti

— Blagoslovitev Aljaževega prosv. doma na Dovjem bo, kakor smo zvedeli, izvršil v nedeljo, 6. t. m. g. generalni vikar Ignacij Nadrah, ki bo tudi ob ti daroval sveto mašo in imel cerkveni govor. Toliko v dostavek k toz. včerajšnji notici. — Vljudno vabljeni.

— Tečaj za tkanje preprog se je vsled adaptacij na zavodu, prestavljal za nekaj dni in bodo vse prijavljene v začetku pravočasno obveščene. Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani.

— Razglas. Ravnateljstvo šum v Ljubljani od- da na ustni licitaciji dne 14. t. m. v enoletnem zakupu versko zakladno lovišče pri sedmih jezerih — Komna—Govanč in pri Jezeru z vsemi enklavami na področju šumske uprave v Boh. Bistrici. Zakupni pogoji in ostali podatki so interesentom na vpogled pri gornjem ravnateljstvu.

— V Službenih novinah št. 254 od 2. t. m. je objavljena »Naredba o prometu in kontroli strupov« in »Naredba o delokrugu in dolžnostih Monopolske uprave v Belgradu.

— Cesta Velenje—Polzela je popolnoma dograjena in je bila s kolavdacijo 29. oktobra t. l. izročena splošnemu prometu. Že leta 1905 se je porodila intenzivna misel, da naj se zgradi cesta iz Velenja mimo št. lila do Polzele. Kmalu potem je takratni štajerski deželni zbor izdelal projekt, ki je služil tudi bivšemu mariborskemu oblasnemu odboru, ko je l. 1927 začel cesto graditi. Cesta, ki v lepih serpentinah teče po dolini Ložnice čez Razvodje v Savinjsko dolino, krajša progo iz Dravograda v Sav. dolino od 6 do 11 km napram zvezan št. Janž—Arja vas na vzhodu in Sočanjanj—Penk—Smartno na zahodu. Zato bo v precejšnji meri služila avtomobilskemu prometu tudi kot transverzalna linija iz Dravograda proti Ljubljani.

— Projektiranje stavnih načrtov. Pod tem naslovom so priobčili dne 18. oktobra ljubljanski dnevnik notico, v kateri je med drugim rečeno, da je gradbeni minister na podlagi čl. 1. zakona o ustroju gradbenega ministrstva in njegove zunanje službe odredil, da smejo načrte in statične proračune v krajini, kjer ni pooblaščenih inženjerjev, napraviti in jih kot projektanti podpisati dr.

in banovinski inženjerji ter arhitekti v tehničnih oddelkih in sreskih načelnih ter da smejo podpisati za manjša popravila, za katera so potrebne le skice, pooblaščenim mojstri, ki ta dela izvrše. Vsebinske te notice ni točna in je pomanjkljiva, ker ni popolnoma v skladu s § 46, odstavek (2), obrtnega zakona iz leta 1931, ki pravi, da so zidarski mojstri upravičeni, sestavljati in podpisovati po poslih, ki spadajo v njih področje, načrte, proračune in obračune za ona dela, ki jih izvajajo v smislu tega zakona. Iz § 42. cit. zakona pa je razvidno, katera dela in gradbe — ne morda manjša popravila — smejo zidarski mojstri izvajati. — Strokovna zadruga zidarskih mojstrov in studenčarjev v Ljubljani.

— Zahvala. Zelo lep dar so poklonila usmiljena srca iz hajdinske župnije pri Ptuj na našim revnim otrokom in sicer precejšnjo količino zabele in še nekaj v denarju. Vsem plemenitim darovalcem se prav priščno zahvaljuje v imenu kuratorja: Dobrodelnost — Janko Verbanjšak, veroučitelj, Dolnja Lendava.

— Nesrečna zgodba z dolarji našpikanega Amerikana. V Prekmurju na avstrijski meji pri Cankovi so napravili carinski obmejni organi dober plen. Primahal je do meje neki Amerikanec, kakor imenujejo v Slovenski Krajini ljudi, ki so se povrnili iz Amerike. Nameraval je zopet nazaj v Ameriko, pa se je finančnemu stražniku Francu Verbustu čudno zdelo, da ima v žepih tako malo gotovine. Sledila je natančna telesna preiskava, ki je spravila na svetlo lepo vsoto dolarčkov; bilo jih je 7000, v samih stotakih in Amerikanece jih je nosil na goli koži na trebuhu. Ker ni prijavil te vsote niti pri prihodu v državo niti sedaj pri nameravanem prekoračenju meje, se mu je denar v smislu tozadevnih strogih predpisov zaplenil. Organi obmejne straže so ga odpremil s zaplenjenimi dolarji vred gornjeradgski carinarici, kjer čaka nadaljnje usode.

Heliodont

je najpopolnejša pasta za zobe! Napravi zobe snežno-bele in osvežuje usta. — Cena Din 5.— po tubi.

— Društvo hišnih posestnikov za Bled in okolice vabi vse posestnike na sestanek za nedeljo, dne 6. novembra ob 3 popoldne v hotelu »Union«, na katerem se bo vršil razgovor o kanalskih in vodovodnih občinskih pristojbinah za leto 1933. Sestanka se udeležijo tudi zvezin predsednik g. Freljih iz Ljubljane.

— Blago po zadnji modi — konfekcija Avgust Iglič, Ljubljana, Tavčarjeva 3.

— Mentor. Izšla je 3. številka tega našega dijaškega lista, ki zasluži vsestransko pozornost in zanimanje. Janko Mlakar nadaljuje svoje šegavo pisanje »Spominke« na dijaška leta, Stanko Poderžaj D. J. nam podaja s svojim »Mavricijem« zgodbo indijskega študenta, I. Dolence je prispel s svojim prijateljem v — Kraljestvo kralja Matjaža, kjer se srečamo tudi z njegovim prvim ministrom — Evangelistom Krekom. St. Petelin pelje svojo »korosko legijo« v kasarno, Fr. Grafenauer pa nas seznanja z zemljo kraljeviča Marka — Make-donijo. Med temi sestavki so raztresene pesmi, ki so jih prispevali Ivo Brnčič, Mojmir Gorjanski in Dugoš. V Obzorniku je zlasti zanimiv prispevek dr. V. Bohinca o železnikiških tirih. List prav toplo priporočamo. Naroča se: Miklošičeva cesta 5, Ljubljana. Naročnina za dijake 30 Din, za druge 40 Din.

— Pri lenivosti črev, boleznih na jetrih in žolču, odebelosti, protinu, kataru v želodcu in črevih, oteklini notranjosti debelega črevesa, obolenju zadnjega črevesa odstranjanja naravna »Franz-Josef« grenčica naglo vsako zastajanje v organih spodnjega dela telesa in to brez bolečin. Dolgoletne izkušnje v bolnišnicah dokazujejo, da raba »Franz-Josef« vode izborno urejuje delovanje črev. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

— Za advent priporočamo cerkvenim zborom: A. d. m. K. V. svitu zarje. Zbirka adv. pesmi za mešani zbor. Glasovi po 6 Din, part. 24 Din. — Foerster A.: cantira sacra III. del za moški ali ženski zbor. 30 Din. — Foerster A.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 12 Din. — G. r. m. A.: Adventne pesmi za mešani zbor. Part. 10 Din, glasovi po 4 Din. — Premrl St.: Cerkevni moški zbori. 40 Din. — Premrl St.: Cerkevna ljudska pesmarica za eno ali dvoglasno petje z orglami. Part. 50 Din, glasovi po 24 Din. — Premrl St.: Slava Brezmadežni. Zbirka Marijinih obhajalnih in drugih pesmi za mešani zbor. Vez. 40 Din, broš. 30 Din. — Zeleznik M.: Vi obelki ga rosite. 10 pesmi za adventni čas. Part. 20 Din. — Vse te pesmi se dobijo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Dobro, pristno in poceni vino dobite v Unionski kleti.

— Urbaš Marija nasl. Ljubljana, Komenskega ulica 16, najfinišje kranjske klobase na drobno in debelo. Telefon 28-65.

Slovenske gorice

Sv. Anton v Slov. goricah. Srečanje avtomobila z vozom. Dne 27. oktobra je vozilo več voznikov jabolka od Sv. Antona na kolodvor v Pesnico. Ponoči, na povratku domov, je pridrvel blizu Sv. Marjete nasproti tovornemu avtomobilu. Zadel je v levega konja prvega voznika, čigar konj se je vzdignil in s svojimi kopiti poškodoval prednji del avtomobila tako, da se je na mestu ustavil. Sofer je dobil lažje poškodbe na roki od zdrtjenosti šip. Konj je obležal pred avtomobilom na cesti. Ker leži krivda karambola najbrž na obeh straneh, sta se lastnik konja, katerega so morali zaklati in lastnik avtomobila pobotala tako, da nosita vsak polovico stroškov. — V zadnjem času se je začela v našem okolju oglašati tatinska tolpa. Pri nekem posestniku v Cogetinih so pokradli skoraj vso obleko. Nameravali so vlomiti še v drugo hišo, a so bili preprečeni. Upati je, da jih zasači roka pravice. — V nedeljo 6. novembra priredi pevski zbor iz št. Vida pri Ptuj izlet k Sv. Antonu, pod vodstvom našega rojaka Paluca in št. Vidskega župnika Sokliča. Priredili bodo v našem društvenem domu krasno spevoigr »Sreč in denar« in nam zapeli več lepih pesmi. Antonjevcem polajmo izletnikom svojo naklonjenost z množestvino udeležbo!

Morilčeve zadnje ure

Osijek, 3. novembra.

Davi ob pol 7 je bil obešen roparski morilec Ivan Vančura, ki je 4. februarja umoril železniškega čuvaja Kumeke in njegovo ženo. O njegovih zadnjih urah poročajo sledeče:

Vančura je dobil v svojo celico mnogo jedi in pijače, pa se je vsega malo posluževal, boječ se, da se ne bi opijal. Pač pa je mnogo kadil. Nato je izrekel željo, da bi prišel k njemu duhovnik, kateri bi ga pripravil na smrt in spravil z Bogom. Res je kmalu nato prišel v celico osješki katehet Josip Šokič, kateri je nesrečnega začel pripravljati na sveto spoved in za smrt. O miraku se je Vančura skesano spovedal. Po spovedi pa je bil kakor prerojen in je bil potem ves čas dobre volje. Orožniki in pazniki so mu delali tovarišijo ter zbijali šale, katerim se je Vančura sladko smejal. Okrog sedmih zvečer je Vančura nekaj malega večerjal, potem pa je ob 9 legel spat in spal do pol polnoči. Tedaj se je zbudil in pričel hoditi po celici ter kaditi. Nestropno je pričakoval svojih staršev, ki so imeli priiti slovo jemat. Njegovega očeta, upokojenega železniškega čuvaja, so namreč dan prej brzojavno obvestili, kaj čaka njegovega sina. — Ob eni ponoči so prišli po slovo oče, mati, Vančurova žena, brat, sestra in sestrična. Zelo jih je bil vesel. Najprvo ga je objela mati, potem pa žena, ki je neprenehoma jokala do jutra, dokler se ni izpolnila usoda njenega moža. Z njo je Vančura malo govoril.

Ob 5 jutraj je zopet prišel k njemu duhovnik in ga obhajal. Vančura se je popolnoma pripravil na smrt tudi notranje. Ob 1 ponoči se je že preoblekel v črno obleko, katero so mu prinesli svoji. Ko so ob določenem času stopili v njegovo celico orožniki in mu zvezali roke, da ga popeljejo na morišče, se je od svojeve še enkrat prisrčno poslovil. Mat se mu je obesila okrog vratu, kakor da bi ga ne hotela izpustiti. Medtem, ko je Vančura zunaj na dvorišču stopal pod vislice, so njegovi svoji jokaje čakali v celici, v kateri je obsojenec prebil zadnje ure življenja.

S tujimi ljudmi je Vančura v zaporu malo govoril. Edini Vladimir Staudt, bivši občinski tajnik iz Stare Pazove, ki je tudi zaprt v Osijeku, je bil deležen večje zaupljivosti. On je z Vančuro mnogo govoril in ga je tudi vprašal: »Ali je težko oditi v smrt?« Vančura mu je odgovoril: »Da, težko mi je umreti, posebno zato, ker zapuščam ženo in otroke. Kriv sem, zaslužil sem smrt; zakaj bi se je zato bal?«

Vančura je odšel pod vislice čvrstega koraka, popolnoma miren in zbran. Na vsa senatova vprašanja je odgovarjal jasno in določno. Dvanajst minut nato so zdravniki ugotovili, da je Vančura mrtev.

Žalostne slike izpred sodnikov

Ljubljana, 4. novembra.

V veliko razpravo dvorano št. 79 deželnega sodišča je danes popoldne sijalo jesensko sonce. Zarke je metalo na obtožence in sodnike. Pred tremi sodniki so bile danes med drugim tri razprave, ki so podajale v jedru žalostne in tragične momente iz vsakdanjega življenja. Razpravo je vodil s. o. s. g. Anton Mladič.

Za eno kolo 5 mesecev strogega zapor. Pekovski pomočnik France brez stalnega bivališča in posla je 15. septembra popoldne izpred Gajevega hrama »sunile moško, 700 Din vredno kolo, last Josipa Čarmana, ki je v hramu obojeval. Predsednik: »Priznate, da ste ukradli kolo?« France je molčal in prikel. V preiskavi je kratko povedal: »Sem bil v družbi nekega neznanca. Ta mi je prigovarjal, naj sunem kolo. Vzel sem ga in se odpeljal iz Ljubljane v Celje.« Tam so Franceta prijeli in zaprli. France je bil obsojen zaradi tatvine koleca na 5 mesecev strogega zapor in v izgubo častnih državljanjskih pravic za 2 leti. France je sodbo brez ugovora sprejel.

Križev pot kmečkega dekleta. Pred sodnike je stopila prav boječe in nerodno 31 letna služkinja Josipina, prav tipična Dolenjka. Sla je z domače grude v svet iskat službe. V Novem mestu se je seznanila z nekim fantom. Ta jo je pozneje brezzarčno zapustil in izginil. Ona pa je odšla v Ljubljano, kjer je dobila primerno službo v severnem delu mesta. Razmerje z nezvestim fantom je imelo posledice. Zjutraj 3. maja je porodila moško dete, katero je zavila v razrgane cunj, napisala listek in dete izpostavila pri franciški cerkvi sv. Antona v Šiški. Cerkovnik in stražnik Šivic sta ob pol 5 jutraj novorojenčka, ki je vokal, našli in so ga pozneje izročili Dečjemu domu. Na priloženem listku je bilo zapisano: »Krstite ga, oddajte ga, jaz ne morem zanj skrbeti.« Pred sodniki je danes tiho pripovedovala: »Bala sem se gospodarja. Vedno sem upala, da bo boljše. Tisto noč pa sem obupala. Nikdar nisem mislila, da bi otroka umorila. Bila sem vsa zmešana, ko sem otroka položila pred cerkev. Ko sem se pozneje vrnila, otroka — že ni bilo več. O otroku sem pozneje čitala v časopisih. Kje je nezakonski oče, ne vem.« Josipina je bila zraven še obtožena, da je ponaredila rojstvo letnico v poselski knjižnici. Razprava je bila prav kratka in Josipina je bila popolnoma oproščena. Sama ni dobro umela sodbe, naposled ji je sodni sluga raztol-mačil, da je oproščena.

Navaren vlomilec. Naposled je prišel pred mali senat 30 letni Viktor iz kamniške okolice. Je navaren tujemu imetu, kakor pravi obtožnica. Poleti 26. julija se je splazil v hišo Marije Keržičeve v Mlaki pri Kamniku in ukradel 1500 Din gotovine. Svoji sestri Mariji pa je ukradel 1000 Din vredno kolo. Kolo je prodal v Ljubljani. Nato se je odpeljal na Sušak, kjer je prav veselo živel. Ko mu je zmanjkalo denarja, se je vrnil v Ljubljano, kjer je septembra mesarskemu pomočniku Martinu Javorniku izmaknil listnico z 2470 Din gotovine. Viktor je pred sodniki kratko vse priznal. Bil je zaradi teh tatvin obsojen na 2 leti robije in v izgubo častnih državljanjskih pravic za 3 leta. Sodbo je sprejel.

Kamnik

Proslava dvajsetletnice bitke pri Kumanovem bo v Kamniku v nedeljo ob 11 popoldne v dvorani Gasilnega doma. Govorila bošta g. vl. sv. dr. Vidic in podpolk. Jevtič, ki se je bitke sam udeležil.

Na naši pošti smo dobili z novembrom še eno pomožno moč za dostavljanje pošte. Z novo ureditvijo železniškega prometa so bili naši poštarji preobloženi z delom, da so ga komaj zmagovali in nujno je bilo potrebno, da jim je direkcija dodelila še eno moč. Dosejani prismonaša za dolnji del Kamnika g. Weissseisen pa je bil predstavljen na glavno pošto v Ljubljano. Vestnega in pridnega pismonoša bo marsikdo pogrešal.

Šoštani

»Malo pevkec, ljudsko igro s petjem v 5. dej. uprizori v soboto 5. t. m. in v nedeljo 6. nov. igravska družina mestnega Gasilnega društva. Začetek v soboto ob 8 zvečer, v nedeljo ob pol 4 popoldne. Ujldno vabljeni!

Mrtvaški svon. V četrtek popoldne je po dolgi hudi bolezni umrl g. Josip Kolak, brivski mojster na Prošenovem trgu. — Blag mu spomin!

„Čujte, mojster,

nekoč ste mi pravili o neki bolezni, ki ste jo dobili od dolgotrajnega sedenja. Kako se ji že pravi?«

»Ali ne mislite morda na hemoroide?«

»Najbrž bo tako! Nekaj časa že občutim neznošno srbečico, ki prehaja čisto v hude bolečine, pa ne vem, kaj bi napravil.«

»V tem primeru ti lahko priporočim samo eno: pojdi v najbližnje lekarno in kupi tem Posterisan, mazilo in začepke in v nekaj tednih boš zdrav.«

Tuba mazila stane 31, škaltjica začepkov pa 39 Din.

Odobreno min. soc. pol. in narodnega zdravja s. br. 936 od 19. V. 1932.

Celje

» Osebnosti iz tukajšnjih meščanskih šol. Z deske meščanske šole v Celju sta premeščena: strokovna učiteljica Mlaček Ignac na meščansko šolo v Maribor in Javšovec Franc na meščansko šolo v Vojniki. Z dekliske meščanske šole v Celju sta premeščeni strokovni učiteljici Zadnik Neža in Kern Marija, obe na meščansko šolo v Slovenski Bistrici.

» Knjige Mohorjeve družbe so došle in jih dobe vsi tisti, ki so jih naročili pri Prosvetnem tajnistvu vsak dan med uradnimi urami na Cankarjevi cesti 4.

» Umrla so v tukajšnji javni bolnišnici: Marija Sket, 36 let stara žena posestnika iz okolice Šmarja. Strgulje Alojzij, 36 letni učitelj iz Konjice. Strgulje je pred mesecem padel z motorja, zadobljenih ran si ni pustil pravočasno desinficirati in je sedaj umrl na posledicah tetanusu. Anton Kokalj, 64 letni brezposelni delavec, brez stalnega bivališča.

» S patrono se je obstrlel. 14 letni Kolenc Alojzij, doma iz Zagrada št. 29 je našel v četrtek na kapucinskem mostu manjšo patrono nabasano s smodnikom. Fant se je s patrono igral, ta se je vžgala in mu poškodovala tri prste na desni roki. To se je zgodilo ob 3 popoldne. Policijski stražnik ga je po zaslišanju odvedel v tukajšnjo bolnišnico, kjer se sedaj zdravi.

» Tatvini. Jazbecu Ivanu, tapetniškemu mojstru, stanujočemu Cesta na grad, je nekdo odnesel v nedeljo, dne 30. oktobra t. l. iz odprte delavnice raznih predmetov v vrednosti 435 dinarjev. — Posestniku Hladniku Leopoldu na Hribu sv. Jožefa je bila ukradena izpred hiše odeja, vredna 150 Din.

» Izgubljeno odklovanje. Na praznik Vseh svetnikov je bil izgubljen od Kapucinske ulice do Mariborske ceste red Belega orla V. stopnje.

» Sport v nedeljo. V nedeljo ob pol 11 popoldne se bo vršila naigršica pri Škalni kleti drugorazredna prvenstvena nogometna tekma med SK Jugoslavijo in SK Laškim.

» Tatvina sveč na pokopališču. Na tukajšnjih pokopališčih je ostalo po prazniku Vseh svetnikov še precej sveč, ki niso pogorele. Sedaj so se javili pri nas lastniki nekaterih grobov in izjavili, da so izginile z grobov sveče. Mislimo, čeprav živimo v časih hude gospodarske krize, da kljub temu nismo prišli še tako daleč, da bi bilo treba krasti na grobovih sveče. Malo več pietete do rajnikih bi pač pričakovali od slehernega zemljana.

» Se malo spominov na praznik Vseh svetnikov. Menda največ dobička od obiskovanja grobov so imeli na praznik berači. Obe pokopališči so berači naravnost oblegali in le srečen je bil tisti, ki mu ni bilo treba nič dati. Sicer pa ljudje radi dajejo, samo če vedo, kam gre denar. Da berač ni bila majhna, nam priča dejstvo, da so se nato berači zbrali skupaj v neki gostilni in popili litrov vina nič koliko... Najbolj zanimivo pa je še to, da so krolali dolgo v noč in že za naslednji večer naročili dobro večerjo. In zopet popili toliko vina, da je bilo vse veselo.

» Nočno službo ima od sobote do vstetega petka lekarna »Pri Križu« na Kralja Petra cesti.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 5. novembra: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče — 17.00 Salonski kvintet — 18.00 Gimnastične vaje (Ciril Soukal) — 18.30 Angleščina (Ga. Orthaber) — 19.00 Poglavitje iz sociologije (Dr. A. Gosar) — 19.30 Planine in planinci v gornjesavski dolini (Jos. Vando) — 20.00 Pevski oktet Ljubljanskega Zvona — 20.45 Salonski kvintet — 22.00 Čas, poročila — 22.15 Klarinet koncert, izvaja gosp. Beranek.

Nedelja, 6. novembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve — 10.00 10 božjih zapovedi (dr. R. Tominec) — 10.30 Sahovska ura (dr. M. Vidmar) — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Čas, poročila, plošče — 15.15 Postanek in razvoj ženskega pokreta (gdč. Peleasa) — 15.45 Slovenske narodne pesmi, poje g. Dermota — 16.30 Mešetarji s slavo, komedija (Sentjakovski gledališki oder) — 20.00 Pevski koncert ge. Pavle Lovsetove — 20.45 Salonski kvintet — 22.00 Čas, poročila — 22.15 Jazz — Švara.

Drugi programi

Nedelja, 6. novembra:

Zagreb: 20.30 Pester program — 20.45 Večerni koncert — 22.10 Plesna glasba. — Barcelona: 22.45 Večerni koncert. — Stuttgart: 19.00 Berlin — 22.00 Poročila, nato Berlin. — Toulouse: 21.00 Večerni koncert — 21.30 Filmska glasba — 21.45 Plesna glasba — 22.30 Pestra poljudna glasba — 23.00 Angleška glasba — 23.30 Simfonična glasba. — Berlin: 18.15 Saxofonkvartet — 19.00 Leipzig. — Belgrad: 21.40 Vokalni koncert — 22.10 Poročila, nato plesna glasba. — Rim: 20.45 »Aida«, opera. — Bero-münster: 20.45 Stara glasba — 21.40 Pesmi iz zapadne Švice. — Langenberg: 19.00 Berlin — 22.00 Poročila, nato koncert. — Praga: 21.40 Ra-dio orkester — 22.25 Plesna glasba. — Dunaj: 19.35 Volitve v Nemčiji — 22.50 Zabavna glasba. — Budapest: 21.45 Ciganska glasba — 23.00 Plesna glasba.

Poizvedovanje

Zgubil sem okroglo 500 Din. Prosim najdlite-lja, naj jih odda proti nagradi: Mestna pristava, cesta na Kolinjevo št. 8, Jerše Miran.

Brezposelna angleška raja

se dnevno zbira na trgu Trafalgar-Square in protestira proti vsem, ki imajo preveč denarja in kruha, a nje ne vidijo... Policija pa seveda polnoštevilno obkroža te reveže, če bi le preveč na glas ponovili svoje zahteve.

Orjaški zakladi v morju

V tolikem pogonu tehniških iznajdb, kakor je bil zadnja leta in kakor se je posebej zdaj v vseh panogah tehnike razvil, ni čuda, da pokušajo človeštvo zmagati tudi morske globočine. V horizontalni črti zemlje nima človek več kaj zmagati, zato se je vzpel v višine ali celo raje v osrčje zemlje. Komaj smo slišali o drznem poskusu Amerikanca Beeba, ki se je spustil v jekleni krogli v globino 700 metrov, ter tam motril in fotografiral morske prebivalce, se že ališi, seveda iz Amerike, o novem aparatu, ki

Harry Bowdoin, iznajditelj jeklene potapljaške oprave, je prepričan, da se bodo dali dragulji prinesiti v živi svet. — Drugi projekt meri na ladjo »Princesa iz Asturije«, ki se je potopila leta 1915 ob obali Brazilije. Njen zaklad se ceni na 18 milijonov v zlatu in srebru. Drugi parnik »Rio de Janeiro«, pa je zginil v vodo leta 1911 pred San Franciscem. Leži še vedno na istem mestu, a v trupu skriva tri milijone dolarjev. — Pa vse to ni nič v primeri z bogastvom, ki leži v bližini luke Vigo v Španiji. Leta 1705 so se vračale velike španske galione iz Južne Amerike v domovino. Njihovo breme je bilo zlato in srebro, ki so ga Španci tekom treh let nabrali v zlati deželi. Ko so se bližale te ladje španski luki Vigo, jih je nenadno napadla angleška mornarica. Ko so Španci videli, da bo izid boja za nje porazen, so potopili skoro vse bogate ladje. Le nekaj srebra so polovili Angleži zase. Potopljen zaklad cenijo približno na 9 milijard Din. Španska vlada ima točno zaznamovan kraj zaklada in je sklenila za slučaj, da bi dvignila zlato, 80 odstotkov porabiti v dobrodelne namene. Do danes pa ni še nihče poskušal sreče...

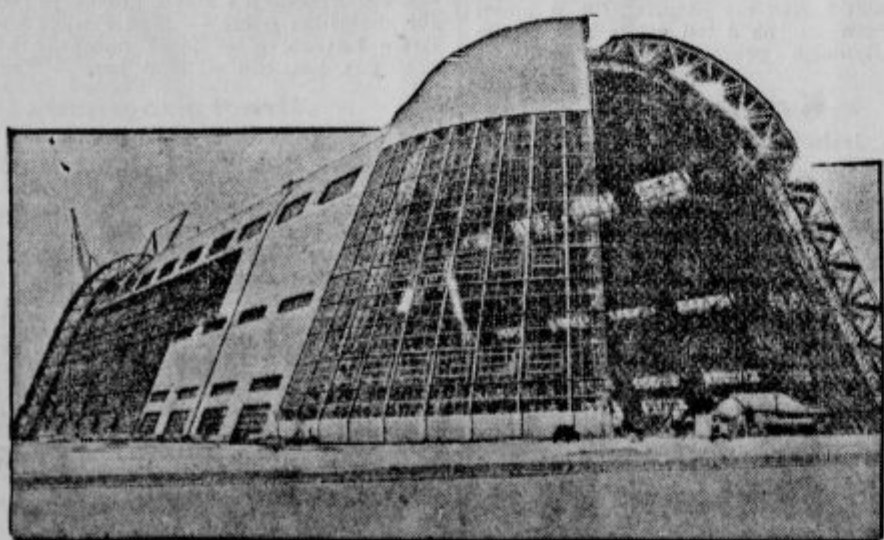
Novi poljski zunanji minister.

Dolgoletni zunanji poljski minister, Zaleski (desno), je kar čez noč odstopil. V političnih krogih so mnenja, da ni prostovoljno predal svojega mesta, marveč ga je k temu prisilil njegov šef. Za naslednika je imenoval polkovnik Beck (levo).

pa bo služil ne le znanstvenim svrham, marveč tudi trgovskim: dvigal bo zaklade, ki leže na morskem dnu.

Gre namreč za tako zvani podzemski tank, ki se kakor gosenica plazi z mnogimi jeklenimi nogami po razpokah in neravnostih morskega dna. Ko bo ta pošast gotova, bo mogel iti človek z njo v globino 400 metrov. Da moramo to do kraja zajeti, moramo pomisliti, da ni še noben podzemski čoln segel globlje kot 90 m; potemtako ni še bila meja 400 metrov v vodni globlino dosožena. Če bi kdo izumil snov, ki bi se po svoji moči uspešno upirala ogromnemu vodnemu pritisku, bi mogel ta tank tudi v globino 500—600 metrov. Tank je zvezan z žerjavom, ki ga goni zračni pritisk. Ta bo dvigal zaklade, ki jih skriva morje. To pa še ni vse. Druga iznajdba je jeklena potapljaška obleka, ki jo je sestavil Harry Bowdoin. Potapljač, ki tiči v tem masivnem oblaku, lahko uspešno dela tudi v globini 150 m. Potemtakem ni več daleč čas, ko se bodo milijonski zakladi, ki jih je nekoč morje pogoltnilo, dvignili.

Šele pred nekaj leti so prišli razni podjetniki na to, da bi racionalno segali po nekdanjih potopljenih zakladih. Sedem let po potopu »Lusitanie« se je posrečilo dvigniti njeno bogastvo. Potapljači so imeli takrat (bilo je to leta 1927) velik dobiček. Stroški pri dviganju niso namreč znesli več kot 3 procenke vrednosti zaklada. — Pri Kap Virginiji leži v globini 100 metrov, parnik »Merida«, ki je 1911 utonil. V njem leže v neki kaseti kraljevi dragulji nesrečnega cesarja Maksimilijana, ki se je polastil Meksike, a je moral ta poskus plačati z glavo. Ti dragulji imajo vrednost 4 milijonov dolarjev. To bi bil tečen grizljaj za potapljače.

Orjaška ameriška zračna remiza.

Novo letalsko remizo z dvojnimi vrati so zgradili v Sunnyvale v bližini ameriške zapadne obale. Ta remiza je dolga 340 m, široka 94 m in visoka 60 m. Za stavbo so porabili 8500 ton jekla, ki je stalo 20 milijonov mark.

Nemoralni bankovci

Te dni so prinesle zagrebške Novosti pod naslovom »Nemoralni stotaki te-le besede:« Češko finančno ministrstvo je nedavno izdalo bankovce po 100 Kč. Ob tej priliki se je razburil klerikalni tisk po vsej čehoslovaški republici. Prej so bili bankovci izredno lepi in okusni, zdaj pa so po mišljenju tiska neokusni in nemoralni. Na novih bankovcih se namreč vidi ženska z razgaljenimi prsi, pa je to dvignilo tamkajšnje klerikalce...

»Novosti« se zgražajo nad protesti katoliškega tiska, ne pomislijo pa nič, da so na čehoslovaškem nezadovoljni vsi pošteni ljudje brez ozira na verski nazor. Zakaj vidijo pač sami, kako se je razkorajil znani češki husitski slikar Alfonz Mucha, ki je že pred nekaj meseci naslikal na denarnih edinicah po 10 in 20 Kč kratkoma framazonska znamenja, šestilo, trikotnik, kotomer, zidarsko lopatico, kakor da sedi vsa država do zadnjega moža v framazonski loži. Ta slikar, ki se prav za prav bavi bolj s plakatersko, dekorativno umetnostjo, patriotskim glorificiranjem in podobnim, kar pa vse skupaj nima ravno posebne umetniške vrednosti, je namreč že dolgo časa veliki mojster čehoslovaške velike lože, pa so radi tega vsi vidnejši in odgovornejši narodno-socialistični ministri pod njegovo oblastjo... In tako je Mucha zaslužil za svoje brezvredne skice in načrte bankovcev lepe denarje na račun finančnega ministrstva, obenem pa je z gospodovalno gesto prodrl z svojimi slikami, framazonskimi in ne ravno okusnimi figurami, tudi med ono veliko množico, ki je daleč od vseh ciljev čehoslovaške framazonske lože. Dasi pa je dvignila ta množica glas proti takemu početju, ni odgovorni minister Trampil niti z očesom trenil, da bi kaj popravil.

Odkrivosrčna beseda revmatično bolnim

Da Togal resnično pomaga pri revmatizmu, se ponavlja v sledečem:

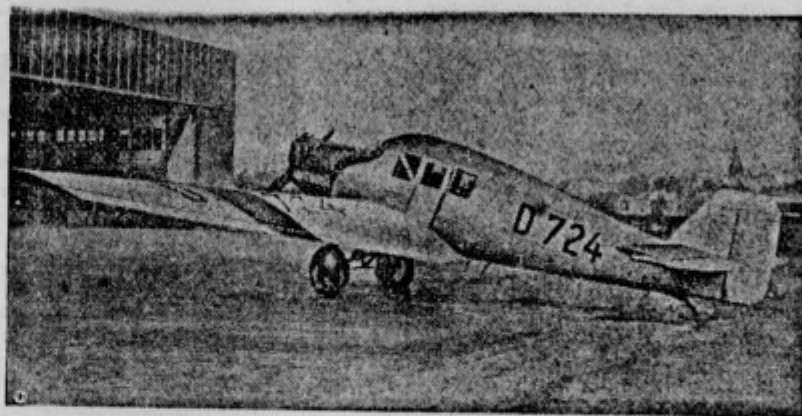
»Da sem že preje poznal Togal tablete, koliko mojih dolgoletnih revmatičnih bolečin bi si prahr nil in koliko trpljenja preprečil. Zelo sem srečen, ker lahko odkrito rečem, da so Togal tablete resnično učinkujoče zdravilo brez vsakih stranskih pojavov od strani srca ali želodca. Vsakemu ga bom rad priporočal. Še enkrat hvala: S. Stojanović, sluzitelj Uprave vodovoda O. G. B., Beograd, Kn. Mihajlova ulica št. 3c.

Togal tablete uspešno in hitro učinkujejo proti revmatizmu, protinu, isijasu, gripi, živčnim bolečinam in ozeblinam. Čez 6.000 zdravnikov priporočajo v uradni poljenih ocenah uporabo Togala. Dobi se v vseh apotekah.

Odobr. od Minist. soc. pol. in nar. zdravja S. Br. 8415 od 22. oktobra 1932.

Odstranjena nevarnost

Sovjetski šahisti dolgo niso smeli rabiti označbe »kralj« in »kraljica«. Strokovni listi so uporabljali izraze »glavna« in »druga postava«. Sovjeti niso trpeli kralja niti na šahovnici. Zdaj se je kralj znova prikazal. Kaj to pomeni? Sovjeti so tako močni, da se ne bojijo več monarhizma...

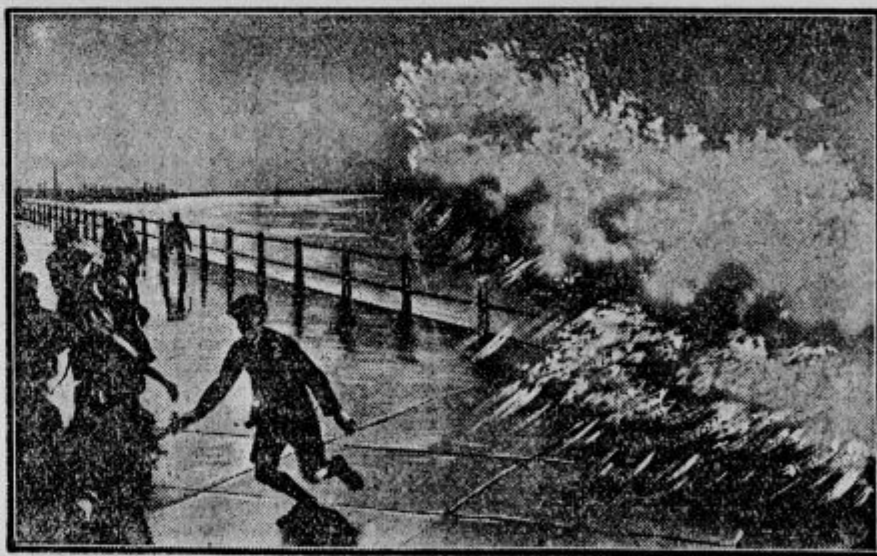
Težka letalska nesreča.

Na poletu iz Nürnberga v Frankfurt je strmoglavilo prometno letalo D 724, z Junkerjevimi strojem tipa F. 13. Vsi potniki in dva moža posadke so bili na mestu mrtvi. Vzrok nesreče še ni pojasnjen.

Top zoper vlomilce

Berlinsko policijsko ravnanje priporočila meščanom novo sredstvo zoper vedno nevarnejše vlomilce. Policija brezplačno posoja ta pripomoček vsem lastnikom stanovanj, ki so čez dan odsotni, ali ko o počitnicah zapuste mesto za več dni. Taka začasno prazna stanovanja se opremijo s topičem, ki se lahko plača tudi v obrokih. Navadno se postavi v veži in je po električnem vodu zvezan s pragom ali ključavnico. Če poskuša tat odpreti vrata ali

stopi na prag, sproži topič glasilni strel, ki mora prebuditi vso hišo. Če bi bila hiša morda prazna ali na samem in bi prestopili vlomilci kljub strelu prag, jih omami v veži in podre na tla plin, ki poplavi stanovanje po strehi. Ta plin ni posebno nevaren in se polagoma razkadi v zrak, ko se odpro prostori. A vendar zahteva to več ur, zato je brezpogojno prepreči vlomilec načrte. Najbrž si bodo poslej nabavili berlinske vlomilce primerne plinske maske.

Jesenski viharji.

Na Atlantiku v Severnem morju in Rokavskem prelivu razsajajo zadnje čase hudi viharji, ki so resna nevarnost za ladje. Naša slika nam kaže visoke valove v Hastingsu. Gledalci morajo bežati pred orjaškimi valovi.

Boj za kruh

Kairski poročevalec Reuterjevega brzojavnega urada piše, da je potrebovala neka izvozna pisarna knjigovodstvo in prejela 645 prošenj. — Eden izmed kandidatov je predložil diplomo domače trgovske srednje šole, pariške pravne in nemške narodno-gospodarske fakultete. Pripravljen je sprejeti poljubno službo od knjigovodje do pisarja ali nočnega čuvaja, popravlja ure, napeljuje elektriko in vozi avtomobil. — Kljub temu se še trdka obotavlja, ali bi postavila tega vsestranskega mladeniča.

Odlikovan čevljar

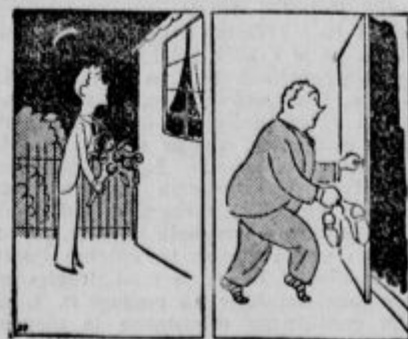
Francoska vlada je odlikovala z redom Častne legije, 81 let starega čevljarja Josepha Freiermutha, v malem kraju blizu Strasburga. Odlikovanec že 67 let izvršuje svojo obrt in sicer nepretrgano v tovarni, kjer je prišel delati kot 14 leten deček.

Treba je počakati. Jaz bi res rada vedela, če me bo moj Tonček tudi še potem rad imel, ko bom stara... Le malo še potrpi — boš kmalu videla...

Raziskovalec tropičnih krajev pripoveduje: »Na svoji poslednji avtozojni mi je slaba predla. V polnem diru sem se zaletel v neko drevo.« — »In se vam ni nič zgodilo?« — »Ne, k sreči je bilo to drevo gumijasto.«

Radio-zveza z Marsom

Podružnica znane elektrarne Westinghouse v Pittsburgu poroča, da se je skupini njenih nastavljenec z ruskim inženjerjem Muromcevom na čelu, posrečilo važno odkritje. Izlačili so ultra-kratke radio-valove, ki bodo omogočili zanesljivo zvezo med Zemljo in ostalim vesoljstvom. Novi valovi so tako močni, da bodo popolnoma lahko pronicali stratosfero. Nadaljna pot pa jim itak ne bo povzročala nikakih težav, ker ni v medplanetnih prostorih nobenega zraka, ki bi utegnil zadržati žarke. Muromcev hoče kmalu poslati prvo poročilo na 35 milijonov milj oddaljeni Mars...

Prva slika: »Oh ko bi se zbudil!«
Druga slika (20 let pozneje): »Ko se le ne bi zbudil!«

Državne finance v septembru

Po pravkar objavljenih podatkih finančnega ministrstva so znašali državni dohodki v mesecu septembru 497 milij. Din, izdatki pa 457,9 milij. Din, kar pomeni torej preseček 19,1 milij. Din. V primeri s proračunom je bilo septembra doseženih 78,7% dohodkov, izdatkov pa 72,5%. Med izdatki so največji odstotek dosegle penzije in invalidske podpore: 119,2% proračuna, najmanjši pa so bili za državne dolgovce: 9,9%. Da je slika tako povoljna, je pripisovati dejstvu, n. pr. da ne dospeva septembra znatnejši kuponi državnih posojil, za katere so najvažnejši termini: 1. maj, 1. junij, 1. november in 1. december (8% in 7% Blair, monopolsko in stabilizacijsko posojilo).

Skupno so znašali državni dohodki v prvi polovici proračunskega leta, to je od 1. aprila do 30. septembra 2794,3 milij. Din, kar pomeni 73,8% proračuna, nasprotno so znašali v tem času izdatki 2855,6 milij. Din ali 75,4% proračuna. Največji odstotek izdatkov je bil izvršen v skupini pokojnine in invalidske podpore: 117,7%, nadalje ravnostna državna uprava 102,4%, najmanjši odstotek pa so dosegli proračunski rezervni krediti: 2,9%, ministrstvo za gradbo 34,1%, državni dolгови 42,1% ter ministrstvo za fizično vzgojo naroda 42,1%. Med dohodki so bili najizrazitejši presečki podjetij pravega ministrstva s 195%, pri dolgovanih davkih 110%, trošarina je prinesla 93,8%, ostale skupine davkov pa manj.

Devizno gospodarstvo v Avstriji

Dunaj, 3. nov.

Avstrijsko devizno gospodarstvo je v marsičem postalo vzor tudi za druge države in vzhodu Avstrije so polagoma sledili tudi drugi. V Avstriji je danes skoraj popoln inozemski moratorij, ki se je prav za prav začel z deviznim pravilnikom, ki nosi datum 7. oktobra lanskega leta. Ravno danes je prispela vest, da tudi posojila mest Dunaj in Gradec niso bila honorirana dne 2. novembra v New Yorku, kar je imelo za posledico velik padec tečajev.

Ogromna večina prometa se danes razvija v zasebnem kliringu. Zato je bila te dni izvršena anketa, ki naj bi pokazala obseg te trgovine. Po vpraševanju je znano, vendar promet ni tako velik. Čisti zasebni kliring dosega na Dunaju v teku meseca dni višino 1 in pol milijona dolarjev, kar znaša pri upoštevanju eksportne premije 20% 12-12,5 milij. šilingov. Seveda je k tem vsotam priležati še promet v posameznih branah, ki se razvija direktno in ne po Wiener Giro- und Kassaverrein. Končno je treba še upoštevati promet v posameznih deželah. Vendar skupne vsote ne cenijo na več kot 5 do 6 milijonov dolarjev mesečno.

Deloma se promet razvija v zunanji trgovini s šilingi, deloma pa s terjatvami iz kompenzacijskega prometa ali pa za inozemska dobroimetja v Avstriji, posebno po dovolitvi izvoza za šilinge.

Zadnje dni se veliko piše tudi o duševnem izvozu, katerega plačila bi bilo treba tudi priležiti v zasebni kliring. Gre tu namreč za plačila n. pr. tantom, honorarjev itd., ki predstavljajo znatno aktivnost v avstrijski plačilni bilanci. Zaenkrat avstrijska Narodna banka tega še ni dovolila, vendar bo sčasoma upati na uspeh.

Najbolj zanimivo pa je, da je Avstrijska Narodna banka danes ukinila sploh oddajo deviz in valut. Doslej je dajala na razpolago vsaj majhne zneske, sedaj pa tudi tega ni več. Iz tega sledi, da je trgovina navezana popolnoma na devizni kliring, kjer pa se dajo robni inozemska plačila sredstva samo z arijem 15-23% po valuti in drugih okoliščinah.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani sklicuje svoj redni letni občni zbor za nedeljo dne 20. novembra t. l. ob 10 dopoldne v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ul. št. 27, z običajnim dnevnim redom. Poleg tega bo podano poročilo o društvu sanatoriju in določen družni prispevek.

Sadni sejem v Ljubljani, paviljon J na velesejmu, se prične v soboto dne 5. novembra ob 8 zjutraj, zaključuje pa bo v ponedeljek 7. novembra zvečer. Vse tri dni se bo prodajalo od 8 do 17 nepretrgoma. Kdor se hoče založiti z dobrim in zdravim sadjem, naj pride na sadni sejem!

Krivaja (Eissler & Ortlieb), ena največjih lesnih tvrdk v državi, izkazuje za preteklo poslovno leto pri glavnici 90 milij. Din 44,15 milij. Din izgube. Na dnevnem redu obnege zbor se nahaja tudi vprašanje znižanja glavnice.

Borza

Denar

Dne 4. novembra.

V današnjem deviznem prometu so se uvrstili tečaj: Amsterdam, Bruselj in Pariza, nespremenjeni so ostali Berlin, Curih, Praga in Trst, popustila pa sta London in New York. Odstotek agia je ostal nespremenjen, v kliringu z Italijo je

Državna gospodarska podjetja so imela dohodkov v septembru 293,5 (78,3%), izdatkov pa 308,8 milij. Din (98,9%). Nadalje so v prvih šestih mesecih dosegli dohodki državnih podjetij vsoto 1708,3 milij. Din (75,9% proračuna), izdatki pa 1652,5 milij. Din (88,2%).

Seveda številke ne povedo, za koliko so se povečale drž. obveznosti, ki izvirajo iz dobav itd.

Pregled državnih finan je naslednji (v milij. Din):

	Splošna državna uprava.		
	Proračun	Dohodki	Izdatki
april-maj-junij	1893,8	1241,7	1519,5
julij	631,3	465,3	427,1
avgust	631,3	595,1	451,6
september	631,3	497,0	457,9
skupno	3787,6	2794,3	2855,6

Državna gospodarska podjetja.

	Dohodki		Izdatki	
	Prorač.	Faktič.	Prorač.	Faktič.
april-maj-junij	1125,3	866,1	937,0	853,2
julij	375,1	214,9	312,3	278,1
avgust	375,1	275,6	312,3	277,7
september	375,1	293,5	312,3	308,8
skupno	2250,5	1708,3	1874,0	1652,5

znašal 26%. Nadalje poročajo, da je ustavljeno plačevanje za kliring z belgijsko-luksemburško unijo.

Po poročilu dunajskih listov je v prometu med Avstrijo in Jugoslavijo nastal saldo v korist Avstrije. Ta saldo je razumljiv zaradi tečaja šilinga. Ljubljana, Amsterdam 2312,35-2323,71, Berlin 1362,36-1373,16, Bruselj 769,96-803,90, London 188,64-190,24, Curih 1108,35-1113,85, New York 5720,75-5749,01, Pariz 225,85-p26,97, Praga 170,34 do 171,30, Trst 293,79-296,19.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 59.796 Din.

Curih, Pariz 20.377,5, London 17.07, New York 518,25, Bruselj 72.175, Milan 26,56, Madrid 42,40, Amsterdam 208,615, Berlin 128,10, Stockholm 90, Oslo 87,10, Kopenhagen 89, Sofija 3,74, Praga 15,35, Varšava 58,10, Atene 3, Carigrad 2,46, Bukarešta 3,085.

Vrednostni papirji

Danes je bil tendenca za državne papirje na zagrebški borzi bolj izrazito čvrsta kot na belgijski. Promet je bil srednji in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 700 kom., 7% Blair 3000 dol., in 7% posojilo DHB 2000 dol.

Ljubljana, Vojna škoda 190 bl., 8% Bler. pos. 36 bl., 7% Bler. pos. 31 bl., Ruše 125 den.

Zagreb, Narodna banka 3800-4000, Priv. agr. banka 309 den., 7% inv. pos. 50 bl., agrarji 20-22, vojna škoda 190-192 (184, 186, 190), 12. 187-190 (188), 6% begl. obvez. 31-32,50, 7% Bler. pos. 29,50-31 (29, 30), 7% pos. DHB 41-42 (41, 43).

Belgrad, Narodna banka 3950 den., Priv. agr. banka 211-213 (211), 7% inv. pos. zakij. 49,50, agrarji 21-21,50, vojna škoda 187-188 (189, 187), 6% begl. obv. 32-32,25 (32, 21,50), 8% Bler. pos. 39 bl., 7% Bler. pos. 30-31 (30), 7% pos. Drž. hip. banke 40-41 (40).

Dunaj, Don. sav. jadr. 60, Alpine 11,62.

Žitni trg

Pšenica je nadalje zelo čvrsta pri nespremenjenih cenah in govore, da bo cena pšenice, zlasti v decembru, še zelo narasla. Koruza je ostala v tendenci in ceni nespremenjena.

Sombor, Pšenica: gbč., okol. Sombor 150-152,5, bč. pol. 155-157,5, ban. pol. 152,5-155, - Kuruza: bč. za dec., jan. 60-62, bč. sušena 68-70. - Vse ostalo neizpremenjeno. - Promet: 55 vagonov.

Hmelj

Savinska dolina. Zadnjih 14 dni je izredno živahno zanimanje za letošnji pridelek trajalo dalje. Ker pa je bilo blago v glavnem že precej razprodano, je bilo kupčije le malo; deloma je bilo prodanih še nekaj malenkostnih ostankov letošnjega pridelka iz prve roke, deloma pa se je trgovalo tudi iz druge roke in je pri tem najboljšje blago doseglo do 40 Din za kilogram. Znamkovanih je dosedaj 1655 bal letošnjega pridelka v skupni teži približno 2483 stotov. Nekaj več zanimanja je tudi že za letnik 1931, ki se plačuje po 5-6 Din za kilogram, vendar so tudi zaloge lanskega hmelja že zelo izčrpane, ker je sploh ostalo lani razmeroma le malo blaga neprodanega. (Sl. hmeljar.)

Vojvodinski hmelj letošnjega pridelka je skoraj ves razprodan. Spekulativna trgovina je dosegla že konec preteklega meseca zanj cene od 25 do 30 Din za kilogram. Izredno mnogo pa je še ostalo starega blaga, katerega zaloge cenijo za letnike od 1926 do 1931 do 30.000 met. stotov, vendar zanj ni nobenega zanimanja.

Sport

REPREZENTANČNE IGRE JNZ

Poročali smo že, da je dobila JNZ ponudbo švicarjev in Holanďev za meddržavne igre, ki naj bi se vršile prihodnje leto. V zagrebškem športnem listu omenja g. Ks. te tekme in pravi med drugim, da ni prav tako, ako igrajo meddržavne tekme samo v Belgradu. Enako pravico do reprezentančnih iger imajo tudi druga mesta. Pred vsem omenja seveda Zagreb. Pravi, da bi se morale reprezentančne igre vršiti tudi v mestih, ki imajo veliko gledalcev, da igra ne konča z deficitom. Tako stališče je pravilno. Reprezentančne igre so najboljša propaganda za nogomet. Zato bi bilo na mestu, da bi se tudi v večjih mestih prirejale take igre. Toda g. Ks., ki je znan kot velik prijatelj slovenskega sporta, je celo predlagal, v katerih mestih bi se mogle take tekme vršiti. V prvi vrsti pride za Zagrebom Split, potem pa Novi Sad. Veliko manjša mesta, kot je Ljubljana, pridejo po mnenju g. Ks. v poštev za take tekme. Ljubljane, kjer je bil že pred leti obisk boljših tekem širi do pet tisoč gledalcev, pa sploh ne omenja. Ali smo pri nas tako nazadovani ali se nas pa hoče prezreti? K sreči je predlog g. Ks. za enkrat pobožna želja, če bi pa prišlo kdaj vprašanje prirejanja reprezentančnih tekem pa mislimo, da pride pač Ljubljana veliko preje na vrsto, ko Split in Novi Sad.

Pred tekmo z Anglijo je po vsem časopisju, zlasti pa v avstrijskem, veliko debate, kako bo srečanje moštev teh dveh držav izpadlo. Upanja na zmago izbrano avstrijsko moštvo nima. Angleži so še zmeraj za razred boljši od kontinentalnih klubov. Pred par dnevi sta gostovali v Parizu dve moštvu iz Anglije, Racing Club je imel v gosteh slavni Arsenal, ki je zmagal s 5:2. Toda številčno je zmaga brez pomena. Važnejše je, da so prišli enkrat na kontinent angleški nogometaši igrati in ne na dopust. V Parizu so imeli že vsa evropska vodilna moštva v gosteh. Laskave so bile kritike za avstrijske, češke itd. klube. Toda to, kar sedaj pišejo pariški listi o nastopu Arsenala, to ni več laskava kritika. Igra, kakršno je podal Arsenal, presega vse. Napad je vodil žogo čisto v gol Rasinga, ne da bi streljali, so sami vrnil žogo v polje. Drugače bi zabili tako število golov, kot pri kakšni rugby tekmi, kjer so dvoštevili rezultati nekaj običajnega. Toda Arsenal je samo igral in ni hotel delati golov. Posamezni igralci so pravi umetniki z žogo, s katero delajo v najhujšem teku, kar hočejo. Za moštvo Arsenala pravijo, da je nogometni balet. Gledalci, katerih je bilo rekordno število, so bili tako navdušeni nad igro Angležev, da so na domače igralce sploh pozabili. Strokovenjaki, ki so prišli nalašč zato v Pariz, da vidijo, kako igrajo, so izjavili, da bo minulo še precej let, preden bodo na kontinentu mogli konkurirati Angležem. Sedaj pač lahko vsak sam sodi, kako bo z avstrijskim študovitim moštvom.

Zanimiv slučaj so imeli pri neki tekmi v Belgiji. Dva lokalna rivala sta se udarila v prvenstveni borbi. Igra je bila zelo temperamentna, vseh tudi ostra. Posebno se je odlikoval v ostrosti en igralec. Podri je nasprotnega igralca na tla, da je oblezel. Ko je to videl stražnik, ki je tekmi prisostvoval, je šel na igrišče in napovedal igralcu, ki je podri nasprotnika na tla, aretacijo zaradi težke telesne poškodbe. Vsa pripravljanja sodnika in klubskih funkcionarjev niso pomagala. Suroveč je romal v zapor. Kaj se je seveda za kulisami zgodilo, to poročila ne povedo. Ali ne bi bilo včasih tudi pri nas dobro, da bi se znal kak stražnik, ki bi aretiral igralce, ki igrajo življenju nevarno. Kaj kmalu bi bil red na igriščih. Vsakdo bi se potrudil za fair igro.

Primorje: Ilirija se spoprimeta jutri v prvenstveni borbi. Igra bo odločala, kdo od teh dveh bo jesenski prvak Slovenije. Na boljšem je seveda Ilirija, ki dosedaj še ni izgubila nobene igre. Toda Primorje je ravno v igrah z Ilirijo vedno na višku. Zato bo igra gotovo zanimiva, samo da bi bila tudi fair. Sodil bo g. Lepac iz Zagreba.

Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 6. t. m. izlet v Sotesko. Zbirališče za jahače ob pol 1 popoldne na Blei-weicovi cesti oziroma ob tričetrt na 1 v Linhartovi ulici. Jaha se čez Zalog in Sv. Jakob v Sotesko. Vozači se zbirajo ob 2 popoldne na Erjavčevi cesti. Ob treh sestane jahačev in vozačev v Soteski v gostilni pri g. Zajcu, vulgo Basci. Ob štirih popoldne vrnitev čez Posavje v Ljubljano. Člani in prijatelji društva vladno vabljeni.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon. Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

MUCNO JE POSLUŠATI

takšno predavanje! Radi hudih napadov kašlja ne more jasno in nepretrgano govoriti. Zanjim za poslušalce prava muka! Zakaj ne vzame

KRESIVALA?

Nešetokrat se je ze

obnesel

zoper kašelj,

tudi njega

bi ozdravil.

Dovoljeno od Min. socialne pol. in narodnega zdravja S. št. 16562 od 29. IX. 1932.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Sobota, 5. novembra: VESELI VINOGRAD. Premijera. Izven.

Nedelja, 6. novembra ob 15. uri: ROKSI. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: VESELI VINOGRAD. Izven.

OPERA

Začetek ob 20

Sobota, 5. novembra: TURANDOT. Red B.

Nedelja, 6. novembra ob 15. uri: TRIJE MUSKETIRJI. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: ZALJUBLJEN V TRI ORANJE. Izven. Znižane cene.

Cerkveni vestnik

II. vnanja Marijina kongregacija pri urfalkah ima jutri v nedeljo zjutraj ob 6 skupno sveto obhajilo, popoldne ob 2 mesečni sestanek. Obvezno za vse. — Voditelj.

Mešanska Marijina kongregacija za moše pri sv. Jožetu ima v nedeljo, dne 6. t. m., ob 7 sv. mašo in skupno sv. obhajilo, ob 11 pa običajni shod.

Naše dijašvo

Akad. cerkveni pevski zbor ima drevi ob 6 pevsko vajo pri frančiškanih ob poti. V nedeljo ob 11 bo akademska maša. Pridite vsi tovariši in tovarišice in privedite s seboj nove.

Okrasite si

Vaš dom, Vaše stanovanje

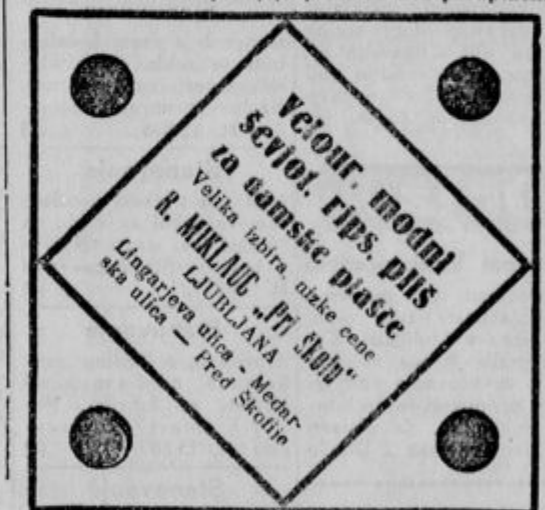
z novodobno opremo pohištva, katero kupite najceneje pri:

ANDREJ KREGAR in SINOVA

tovarna pohištva

ST. VID NAD LJUBLJANO — TELEFON ST. 12 (nasproti kolodvoru)

Ilustrir. ceniki se pošiljajo proti 20 Din predplačila

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Tri in štirideseto poglavje.

Ne pregledaj.

Ker sem krenil čez hribe in doline, sem upal sprva prav za prav dospeti samo na vrh gorskega elementa, odkoder bi mogel videti v Doonsko dolino. Če bi bilo šest gavranih gnezdih še na svojem mestu, bi vsaj za gotovo vedel, da je Lorna na varnem in kje naj jo iščem. Čim sem dospel na prost, so je odprla pred menoj brezskrajna snežna ravan brez kakršnegakoli zatočišča pred viharjem in mrazom. Travnike in barja, planine in doline, česte in reke je pokrivala bela odeja, tokave in usedline so bile polne snega, neenakost zemlje je bila malone izravnana in vsa pokrajina pred menoj je bila videti ko velikanška ženska dlan.

Iskreči se sneg mi je jemal vid in oči so me bolele, vendarle sem dobro prodiral dalje in sem z lahkoto držal tudi preko takih mest, koder bi se bil z navadno obutvijo nedvomno pogrezal. Vse dotlej ni namreč sneg niti enkrat kopal, zategadelj ni vkljub silnemu mrazu obrdel, temveč je ostal lahak in prhek; na najnižjih mestih je bil vsaj tri čevlje visok, a koder ga je nametel veter, je dosegel višino hiše.

Ke sem nazadnje srečno dospel na svoje razgledovališče, sem komaj prepoznal okolico pred seboj. Vse se je decela spremenilo in le bistrim ter budnim očem ljubezni sem se moral zahvaliti, da nisem zablodil. Vedno zelena Doonska dolina je bila sedaj podobna velikanski beli skledji; dreve, grmovje in reko, vse je pokrila snežena odeja. Celo semkaj je torej prodrla zmrzal? Celo v bližini njenega toplega arca? Bog ve, ni li tudi ona

zadnje tedne prezebala kakor mi? Nemara se okna njene kože slabo zapirajo ali ji celo nedostaja tople odeje? Ta misel mi ni dala miru, in ker ni bilo v bližini opaziti nobenega Doona, sem se naglo odločil, zdržati niz pečino v dolino in jo iskati. Če me bodo zasledovali, jim jo bom s svojimi drskalkami lahko odnesel, s streljanjem pa ob takem vremenu tudi ne bodo nič opravili, saj se nobena puška ne bo sprožila. Iznova je namreč prišel naletavati sneg v tako gostih kosmičih, da bi človek, ki se ni, kakor jaz, dan na dan gibal na prostem, komaj videl roko pred seboj.

Potemtakem sem se krepko oprl s hrbtom in komolei na kopico snega in se ko blisk pognal niz dol. Se preden sem se dobro zavedel, sem že stal šil in zdrav v snežni vijavici spodaj, samo ena drsalka se mi je malo pretegnila. Pogumno sem se zopet zbral in jo brez strahu in obotavljanja ubral v najbližji smeri proti glavarjevi koči, ki ni bila niti približno tako zamažena ko naša.

Če bi bila Lorna gledala skozi okno, bi bila nedvomno težko prepoznala potujočega sneženega moža z nenavadnimi stopali. Na veliki ovčini, ki sem jo imel ogrnjeno preko pleč, sta bili sleer razločno vžgani rdeči začetniki mojega imena J. R., toda v snegu ju ne bi bilo lahko videti. Okna Lornine hiše so bila debelo zasnežena in prevlečena z ledenimi rožami, tako da bi bil težko videl v hišo, četudi bi si bil tako predrznost dovolil. Nič drugega mi ni preostalo, ko trkali na duri, čeprav sem lahko upravičeno pričakoval, da bom dobil kroglo za odgovor. To se pa na srečo ni dogodilo. Razbral sem nekakšno šepetanje in hitre korake, kakr me je vprašal rezež glas skozi luknjo od ključavnice: »Kdo je?»

»Jaz sem, John Ridd,« sem odvrnil, nakar sem zaslišal tih smeh in vzdih. Zdajci se je odprlo

okence v durih, ki so bile znotraj zavarovane z železnim zapahom, in isti glas mi je velel:

»Vtakni prst z onim starim prstanom noter, mladeček. Če pa prst ne bo pravi, ga ne boš nikoli več potegnul nazaj, veš.«

Smejoč se spričo Gwennynne strašne pretnje sem pokazal prst skozi okence; takoj me je spustila v hišo in zaprla bliskoma duri za menoj.

Na podnicah sem v svojih nerodnih drskalkah komaj obdržal ravnovesje. »Kaj je novega pri vas?« sem vprašal zaskrbljeno.

»Nič dobrega, a mnogo hudega,« mi je ročno odvrnila Gwenny. »Sami se ne upave ven, a notri ne smeje nikogar pustiti, tako da bova morali tukaj od lakote umreti. Če bi bil užiten, mladeček, bi te kar vgriznila in pojedla.«

»Usmiljeni Jezus!« sem vzkliknil prestrašeno, ko sem opazil pravi voljši glad v njenih očeh. Hitro sem potegnil iz žepa kos kruha, ki sem ga bil za vsak slučaj vzel s seboj, in sem ga ji ponudil. Deklica je hlastnila po njem, toda hipoma se je premislila, ga odtrgala izpred ust in pohitela z njim proti, bržkone k svoji gospodnji. Ko sem si odvezal svoje drsalko, sem začudeno premišljal, čemu ne pride Lorna k meni. Kmalu sem zvedel za vzrok. Gwenny me je poklicala in pohitel sem k njej. Od glada, mraza in prenečenja ze bila Lorna vsa iz sebe. Skoraj brez zavesti in vsa prepada je sedela v naslonjaču in je zavihtela s komaj slinim glasom: »Kaj je s teboj, John?« Gwenny ji je medtem poskušala spraviti kosček črnega kruha v usta, toda jaz sem ji velel naglo:

»Prinesi hitro malo vode ali snega, nespametni otrok, a kruh pojej sama, saj ga imam še nekaj pri sebi.«

Tega mi ni bilo treba dvakrat reči. Ko sem si prizadeval, da bi bil spravi Lorno k zavesti, je

Gwenny že pogoltla polovico kruha.

Naposled se je Lorna prebudila k novi nadi, ljubezni in radosti. »O John, mislila sem, da te ne bom nikoli več videla, pa sem sklenila umreti brez tvoje vednosti daleč od tebe.«

To žalostno misel sem si pa kar najhitreje izbil iz glave. Ko mi je ponudila drobno roko, si nisem mogel kaj, da mi ne bi kanila solza na njeno roko. »Zdaj vidim, Lorna,« sem se pošalil, da bi ji izvalil smešljaj na vdrla lica, »da me ima Gwenny rajši od tebe, kajti ona me je hotela takoj pojesti.«

»To bom tudi storila, mladeček, kakor hitro bom končala svoje delo,« se je nasmejala Gwenny, »tvoja rdeča lica so tako zapeljiva, da bi jih človek kar vgriznil.«

»Le pojej svoj črn kruh do zadnje mrvice, za tvojo gospodnjo sem prinesel nekaj boljšega. Pogled, Lorna, to ti bo teknilo; vse od božiča hranim zate tale kolač, ki je priča Ankinke pekovske spretnosti.« Potegnil sem iz omota slastni kolač in ga ponudil ljubici. Zahvalila se je Bogu in meni in je vtaknila najprej kosček kolača Gwenny v usta.

Slastni kolač je izstradani Lorni nedvomno teknil kakor nemara še nobena jed, toda še večji užitek sem imel jaz, ko sem jo gledal, kako se je zravnila v postelji in z biserunimi zobčki vgriznila kruh. Prosil sem jo, naj uživa kruh po kosčkih, da ji ne bi prenagljeno nasitjenje škodovalo. Ona se mi je pa le nasmejala, ker sem tako podcenjeval njeno moč samopremagovanja.

Četudi je bila izčrpana do skrajnosti,

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakno.

Topli damski čevlji (copate)

v največji izbiri, najboljši kakovosti pri
F. M. Schmitt, Ljubljana
Pred Školijo 2

Službe iščejo

Gospodična
išče službo pri klobučarju. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 15.892. (a)

Služkinja
s prav dobrimi, večletnimi spricavali, ki zna dobro kuhati mesčane, hrano, čistiti sobe ter likati, želi mesto k dobri družini, najraje v Ljubljani. Nastop takoj ali 15. novembra. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.923. (a)

Službodobe

Službo dobi
pošten in priden delavec, 16 do 18 let star. Vajen konj in strojnega mizarstva ima prednost. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 15.872. (b)

Mlekar-šofer
ki je obenem dober šofer, se sprejme takoj. Mlekar na Brnik — Cerkije pri Kranju. (b)

Iščemo barvarja
veščega, zanesljivega — morda s prakso v klobučarski stroji ali vsaj v volni. Takojšnje ponudbe je poslati pod šifro »Samostojen barvar« št. 15.953. (b)

Vsako soboto
na nedeljo nudim prvo vrstne domače pečnice, krevčane in jetne klobase. Priznana dobra nova in stara vina! Priporočila se restavracija Zebal, Rudnik, Ljubljana, Dolenjska cesta. (h)

Klepar
in vodovodni inštalater s koncesijo, dobi stalno mesto kot delovodja ali kompanjon. Ponudbe pod »Zasluzek« na upravo »Slovenca« št. 15.900. (b)

Objave

Članom Vzaj. pomoči
sporočamo, da sprejema »Solidarnost« reg. pom. blagajna v Ljubljani, Kolodvorska 8, na splošno željo zavarovanja pod izrednimi pogoji še do konca novembra. Za pismen odgovor znakno 2 Din. o

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Enosobno stanovanje
lepo, z vsemi pritliklinami se takoj odda. Sp. Šiška, podaljšek Verovškove ceste P. št. 51. (č)

Stanovanje
dveh parketiranih sob, kuhinje, predsobe in pritliklin, se po ugodni ceni odda s 15. novembrom ali pozneje. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.924. (č)

Štiri- ali petosobno stanovanje
v pritliklini ali I. nadstropju, na prometni ulici, iščemo za februar. Stanovanje se bo uporabljalo delno kot stanovanje, delno kot pisarna. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Februar 1933« št. 15.930. č

Sostanovanko
priprosto, sprejemem za 100 Din mesečno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.891. (s)

Opremljeno sobo
takoj oddam solidnemu gospodu. Jegličeva 9/I. s

Opremljena soba
se odda gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.927. (s)

Vnajem

ISČEJO:
Lokal za trgovino
na prometni točki blizu kolodvora iščem v najem za 1. maj 1933. Ponudbe z opisom kraja na upravo »Slovenca« pod 1933-15.903. (m)

ODDAJO:
Lokal
se odda za galanterijo, krojača, pisarno ali podobno. Prelesnik, Janševa ulica. (n)

Posestva

Doben oglas v »Slovenca«
posvetite ti hitro preda; če ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Hišo
dvostanovanjsko, novoizdano, in 2500 m² zemlje prodam. Cena nizka. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.820. (p)

4 stavbne parcele
ob Dunajski cesti za Stadionom, v izmeri 550 do 600 m² — prodaja mestni stavbenik Anton Mavrič, Dunajska cesta 38, telefon 3382. (p)

Graščinsko posestvo
247 oraloval, od tega 200 oraloval smrekovega gozda prodaja Zagorski, Maribor, Francišanska ul. 21. (p)

Tragični rezultati

čestega pudranja

Zenam ni več potrebno stalno pudranje, da bi bolj lepše izgledala ali da bi na ta način maskirale mastno kožo, ki se svetlika in ki je polna nedostatkov. Malokatera žena pa razume, da povzroči stalno pudranje po gotovi dobi razširjenost znojnice neznožne črne pike in druge znake nezdrave kože. Novo odkritje odpravlja potrebo stalnega pudranja. Zmes čiste smetanove pene in pudra Tokalon po znanstveni metodi je izvedla preobrat na področju rižvega pudra. Zadržuje, če se napudrate samo jutraj in puder ostane vasa dan kljub vetru ali dežju in celo v najbolj razgreti pleani dvorani ni videti nosu, ki bi se svetlikal. Pena smetanave in pudra Tokalon varuje kožo ter prepreči vsa obolenja in izraze. Puder Tokalon ne suši kože ter ne zamaši znojnice. Uporaba tega pudra daje ono fino privlačno mladostno lenoto, kateri se moški toliko divijo in lepi znanosti primerni so tudi divni občutki.

Prodaj v Ormožu

1 oral lepega vinograda s sadonosnikom ter gospodarsko hišo. Zraven je 3 orale posestva s kmečko hišo za vinarja. Event. tudi zamenjam s posestvom pri Celju ali Zalcu. Rudolf Majcen, mizarstvo Velenje. (p)

Kupimo

Zlato
(staro zlatino) kupujemo M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

Oglje
bukovo, kupuje stalno od tisoč kg naprej »Ilirija«, d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 46. (k)

Jabolka
prima, sortirana, franko nakl. postaja, kupujemo. Plačljivo takoj! Maribor-ski konzum, Maribor. (k)

Rabljenе vreče
od riža kupi »Zora« v Črnomlju. (k)

Staro žico
par sto kg — za plot — bodice ali gladke — kupi Franc Vidic, posestnik, Bled 66. (k)

Prodajmo

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudim v veliki izbiri najugodnejše in najsvežje trdka Karl Prelog Ljubljana Židovska ulica in Stari trg. (l)

Le kadite!...

Vaši zobje niso v nevarnosti če stalno uporabljate na bazi mila izdelano zobno pasto Gibbsa.

Tako je leta 1928 svetoval Narodni kongres kadičev svojim članom.

Zobna pasta je dobra le tedaj, če vsebuje milo. In prav takšna je zobna pasta Gibbsa.

VELIK TRGOVSKI LOKAL

s krasnimi izložbenimi okni, z opremo za manufakturno trgovino, trgovino s čevlji ali slično, v zelo prometni ulici v Ptuj, se takoj odda v najem — Vpraša se pri
Lud. Schosteritsch
trgovec v Ptuj

+

Josip Pogačnik in sorodniki naznanjajo tužno vest, da je iskreno ljubljena soproga, hčerka, teta in svakinja

MARIJA POGAČNIK

roj. Potočnik

v starosti 42 let, danes 4. novembra 1932 ob 11 dopoldne po kratki, mučni bolezni, previda s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb rajne bo dne 6. novembra 1932 ob 3 popoldne. V Radovljici, dne 4. novembra 1932.

Josip Pogačnik, soprog in sorodniki.

Zahvala

Vsem, ki so v težki bolezni donesli tolažbo naši dobri materi in sestri ter nam ob njeni smrti izkazali iskreno sočuvstvovanje, naša prisrčna zahvala.

Posebno velja naša hvaležnost č. duhovščini, predvsem č. g. župniku Ciubi, ki je pokojnici s plemenitostjo olepšal zadnje dneve, gospodu dr. Mariniču, ki je olajšal pokojnici zadnjo hudo bol.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vencev, pevskega zboru za prelepe žalostinke, vsem neštetim prijateljem in znanem, vsem župljanom selniškim, ki so pokojnico v tako mnogobrojnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Hvaležni sorodniki pokojnice

Kladdine Pinter.

Zahvala

Ob priliki težke izgube, ki nas je zadela s smrtjo naše nepozabne soproge, oziroma mater, gospe

Lucije Kravina

se najtopleje zahvaljujemo za prisrčno sočutje, kakor tudi za darovane vence in cvetje.

Ptuj, dne 4. novembra 1932.

ŽALUJOČI OSTALI

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem tužno vest, da nas je za vedno zapustila dne 3. novembra ob 16, v 56. letu starosti, ter se preselila v večno domovino gospa

ŠKRLEC KRISTA

soproga poštnega upravnika pri Sv. Tomažu pri Ormožu.

Truplo blage pokojnice je bilo v petek, dne 4. t. m. prepeljano iz ormoške bolnišnice v domačo hišo k Sv. Tomažu.

Pogreb bo v soboto 5. t. m. ob 9 dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče.

Vse, ki so blago pokojnico poznali, prosimo, da se je spomnijo v molitvah.

Sv. Tomaž pri Ormožu, dne 4. novembra 1932.

Žalujoče rodbine:

Škrlec, Dr. Komšek, Marin.